

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma

Kati Kauppinen

TILINPÄÄTÖSANALYYSI YRITYS X OY:LLE

Opinnäytetyö
Tammikuu 2018

OPINNÄYTETYÖ
Tammikuu 2018
Liiketalouden koulutusohjelma

Tikkarinne 9
80200 Joensuu
p. 013 260 600

Tekijä
Kati Kauppinen

Nimeke
Tilinpäätösanalyysi Yritys X Oy:lle

Toimeksiantaja
Yritys X Oy

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä tilinpäätösanalyysi joensuulaiselle Yritys X Oy:lle ja tutkia, miten tunnusluvut ovat kehittyneet viiden viime vuoden aikana ja suhteessa toimialaan. Tarkoituksena oli selvittää, miten taantuma on vaikuttanut kohdeyrityksen taloudelliseen tilanteeseen ja sitä, miten yritys voisi hyödyntää tunnuslukuja yrityksen johtamisessa. Työn toimeksiantajana on teollisuuden alan PK-yritys.

Teoriaosuus käsittelee tilinpäätösaineistoja, tilinpäätösanalyysiä sekä tunnuslukuja. Teoria on rajattu koskemaan pienyrityksiä ja tarkemmin yksityisiä osakeyhtiöitä. Opinnäytetyö on toteutettu toiminnallisen opinnäytetyön menetelmiä käyttäen. Laadullisia menetelmiä on käytetty kohdeyrityksen toimitusjohtajan haastattelussa. Määrällisiä menetelmiä on käytetty tunnuslukulaskelmien kohdalla.

Työn tuloksena selvisi, että kohdeyrityksen kannattavuus, vakavaraisuus, maksuvalmius sekä tehokkuus ovat hyvällä tasolla niin ohjearvojen kuin toimialaankin verraten. Kehitys vuosina 2012–2016 on ollut pääosin noususuuntaista ja taantuma ei suuremmin ole vaikuttanut kohdeyrityksen talouteen.

Kohdeyritystä voisi jatkossa kehittää monin eri tavoin, liittyen esimerkiksi tunnuslukujen kehittämiseen. Kohdeyritys voisi hyötyä suuresti Lean 5S -menetelmän hyödyntämiseen liittyvästä kehittämismallista, joka vaikuttaisi ainakin tehokkuuden parantumiseen.

Kieli
suomi

Sivuja 62
Liitteet 8
Liitesivumäärä 11

Asiasanat

Tilinpäätösanalyysi, tilinpäätös, tuloslaskelma, tase

THESIS
January 2018
Degree Programme in Business
Economics
Karjalankatu 3
80220 JOENSUU
FINLAND
+358 13 260 600

Author
Kati Kauppinen

Title
Financial Statement Analysis for Company X Ltd.

Commissioned by
Company X Ltd.

Abstract

The aim of the thesis was to make a financial statement analysis for Company X Ltd and research how the key figures have developed over the past five years, and in relation to the industry. The purpose was to find out how the recession has affected the financial situation of the target company, and how the company could utilize key figures in the management. The client of this thesis is SME from industry.

The theoretical part of the thesis handles financial statements, financial statement analysis and key figures. The theory focuses on small companies and, more specifically, private limited companies. The thesis is carried out using the methods of a functional thesis. Qualitative methods have been used in the interview with the CEO of the target company. Quantitative methods have been used for the key figure calculations.

The results showcase that the target company's profitability, solvency, liquidity and effectivity are at a good level, compared to the setpoints and industry. The development in 2012-2016 has been positive and the recession has not had a major impact in the target company's economy.

The target company could be further developed in many ways, for example, in relation to the development of key figures. The target company could benefit widely from the development model Lean 5S, which could increase its efficiency.

Language
Finnish

Pages 62
Appendices 8
Pages of Appendices 11

Keywords

Financial statement analysis, financial statement, income statement, balance sheet

Sisällysluettelo

1	Johdanto	6
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset	6
1.2	Opinnäytetyössä käytetyt tutkimusmenetelmät	7
2	Tilinpäätös	8
2.1	Tuloslaskelma	8
2.2	Tase	10
2.3	Toimintakertomus, liitetiedot ja rahoituslaskelma	11
3	Tilinpäätösanalyysi	12
3.1	Tilinpäätösanalyysien käyttäjät	13
3.2	Erilaiset tilinpäätösanalyysit	14
3.3	Tilinpäätösanalyysin vaiheet ja menetelmät	15
3.4	Tuloslaskelman oikaisu	16
3.5	Taseen oikaisu	18
4	Tunnuslukuanalyysi	19
4.1	Kannattavuuden tunnusluvut	20
4.1.1	Liikevaihto ja liikevaihdon muutos	21
4.1.2	Käyttökate	22
4.1.3	Liiketulos	23
4.1.4	Nettotulos	24
4.1.5	Rahoitustulos	25
4.1.6	Kokonaispääoman tuotto	26
4.1.7	Sijoitetun pääoman tuotto	27
4.2	Vakavaraisuuden tunnusluvut	29
4.2.1	Omavaraisuusaste	29
4.2.2	Suhteellinen velkaantuneisuus	31
4.3	Maksuvalmiuden tunnusluvut	32
4.3.1	Quick ratio	32
4.3.2	Current ratio	34
4.4	Tehokkuuden tunnusluvut	35
4.4.1	Liikevaihto/henkilö	35
4.4.2	Käyttöpääoma-%	36
4.4.3	Myyntisaamisten kiertoaika	37
4.4.4	Ostovelkojen kiertoaika	39
5	Toimialavertailu	40
5.1	Kannattavuuden tunnuslukujen vertailu	41
5.2	Vakavaraisuuden tunnuslukujen vertailu	47
5.3	Maksuvalmiuden tunnuslukujen vertailu	48
5.4	Tehokkuuden tunnuslukujen vertailu	50
6	Kohdeyritys Yritys X Oy	53
6.1	Kysely yritykselle	53
6.2	Tulevaisuus ja tuleva kehitys	54
6.2.1	Kannattavuus	54
6.2.2	Vakavaraisuus	55
6.2.3	Maksuvalmius	55
6.2.4	Tehokkuus	56
7	Pohdinta	57
7.1	Tulokset ja arviointi	57
7.2	Luotettavuus	59

7.3	Jatkotutkimus- ja kehittämisideat	60
Lähteet		62

Liitteet

Liite 1	Haastattelurunko
Liite 2	Kululajikohtaisen tuloslaskelman kaava
Liite 3	Taseen kaava
Liite 4	Kululajikohtaisen tuloslaskelman tilinpäätösanalyysi
Liite 5	Taseen tilinpäätösanalyysi
Liite 6	Yritys X Oy:n oikaistu tuloslaskelma 2012–2016 (salattu)
Liite 7	Yritys X Oy:n oikaistu tase 2012–2016 (salattu)
Liite 8	Yritys X Oy:n tunnusluvut sekä toimialatilastot 2012–2016 (salattu)

1 Johdanto

Valitsin aiheeksi tutkia joensuulaisen PK-yrityksen tilinpäätöstä ja sitä, miten tilinpäätöksestä saatuja tietoja osataan käyttää hyödyksi kyseisessä yrityksessä. Kutsun kohdeyritystä myöhemmin nimellä Yritys X Oy. Yritys toimii teollisuuden alalla ja siellä toimii keskimäärin 20 työntekijää. Tilinpäätöksen pohjalta laskin yrityksen tunnuslukuja viiden vuoden ajalta ja tutkin, miten taantuma on vaikuttanut kyseisen yrityksen taloudelliseen tilanteeseen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli pohtia sitä, miten yritys voisi hyödyntää tunnuslukuja yrityksen johtamisessa. Valitsin aiheeksi juuri tilinpäätösanalyysin, sillä halusin oppia paremmin ymmärtämään lukuja, joita tilinpäätös tuottaa. Tarkastelemalla tilinpäätöksiä viiden vuoden ajalta sain myös kokonaiskuvan yrityksen taloudellisesta tilanteesta ja siitä, miten se on kehittynyt.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset

Opinnäytetyön päätavoitteena on tehdä Yritys X Oy:stä tilinpäätösanalyysi. Alatavoitteina on selvittää, miten yritys on kehittynyt viiden viime vuoden aikana ja miten taantuma-aika on tähän kehitykseen vaikuttanut. Tavoitteena on myös tutkia, miten yritys voisi alkaa hyödyntää paremmin tilinpäätöksestä saatuja tietoja yrityksessä. Tunnuslukuja laskemalla pääsen analysoimaan yrityksen toiminnan laajuutta, kannattavuutta, vakavaraisuutta, maksuvalmiutta sekä tehokkuutta. Tunnuslukujen sekä tilinpäätöksen avulla perehdyn yrityksen taloudelliseen tilanteeseen. Tunnuslukujen avulla pääsen tarkastelemaan yrityksen taloudellista kehitystä toimialan yleiseen kehitykseen verraten. Näin saan myös selville, millaisina yrityksen kannattavuus, vakavaraisuus, maksuvalmius ja tehokkuus näyttäytyvät toimialan yleisellä tasolla.

Tässä opinnäytetyössä keskityn vain pienyrityksiin. Lisäksi keskityn yksityisiin osakeyhtiöihin, jotta teoriasta tulee selkeä.

1.2 Opinnäytetyössä käytetyt tutkimusmenetelmät

Toteutin opinnäytetyön toiminnallisen opinnäytetyön menetelmiä käyttäen. Tutkimusmenetelminä käytin laadullisia sekä määrällisiä menetelmiä. Laadullisia menetelmiä käytin haastattelun osalta ja määrällisiä menetelmiä käytin laskelmien kohdalla.

Vilkan ja Airaksisen mukaan (2003, 9-16) toiminnallisen opinnäytetyön tavoite on ohjeistaa, opastaa, järkeistää tai suunnitella jonkin toiminnan järjestäminen. Tämän takia on suositeltavaa, että opinnäytetyölle on toimeksiantaja. Toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyvät käytännön toteutus sekä siitä raportointi tutkimusviestinnän keinoin.

Opinnäytetyössä laadulliset menetelmät ovat hyvä toteutuskeino, kun halutaan ymmärtää ilmiötä kokonaisvaltaisesti. Omassa opinnäytetyössäni käytän keinona yksilöhaastattelua (liite 1), jolloin pääsen käsiksi siihen, miten yrityksen johdossa esimerkiksi omat uskomukset, tiedot ja käsitykset vaikuttavat sen toimintaan. (Vilkka & Airaksinen, 2003, 63.)

Vilkan ja Airaksisen (2003,58) mukaan ”määrällisiä tutkimusmenetelmän keinoja on hyvä käyttää silloin, kun toiminnallisen opinnäytetyön tueksi tarvitaan mitattavaa, tilastollisesti ilmoitettavaa tietoa”. Numeroiden avulla pystytään täsmentämään, selittämään ja kuvailemaan toiminnalliseen opinnäytetyöhön liittyvää aihepiiriä.

Yritys käyttää pääasiassa tilitoimistoa taloushallinnon tehtävien tekemiseen, joten sitä kautta sain viralliset tilinpäätöstiedot, joista pääsin laskemaan talouden tunnuslukuja. Jotta pystyin analysoimaan lukuja, hankin tietoa kirjallisuudesta, artikkeleista sekä lakien pohjalta. Aineiston hankinta haastattelemalla antoi minulle kuvan siitä, millä pohjalla tilinpäätöstietojen analysointi on kirjoitushetkellä yrityksessä ja miten tietoja jo mahdollisesti hyödynnetään.

2 Tilinpäätös

Kirjanpitolain (30.12.2015/1620) mukaan yritys on pienyritys, kun sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella, tilinpäätöspäivänä, ylittyy korkeintaan yksi alla olevista raja-arvoista:

- Taseen loppusumma 6000000 euroa;
- Liikevaihto 12000000 euroa;
- Palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä tilikauden aikana.

Uusi kirjanpitolaki astui voimaan vuoden 2016 alusta, ja se toi muutoksia pienyritysten kirjanpitoasetukseen. Nykyisen pienyrityksen raja-arvot kasvoivat ja niistä tuli EU-direktiivin korkeimmat sallitut. Tämä johti siihen, että suomalaisista yrityksistä n. 97–98 % kuuluu pienyritys-luokkaan. (Rekola-Nieminen, 2017, 15-34.) Uudistettu kirjanpitolaki keventää varsinkin pienyritysten hallinnollista taakkaa, eli käytännössä pienempien kirjanpitovelvollisten tilinpäätösvaatimukset vähentyivät. (Leppiniemi & Kaisanlahti, 2016, V.)

Tilinpäätös on jokaisen kirjanpitovelvollisen vähimmäisraportointivaatimus, ja pienyrityksen osalta siihen kuuluvat tuloslaskelma, tase ja liitetiedot. Tilinpäätös on laadittava se jokaiselta tilikaudelta. Usein tilikauden pituus on 12 kuukautta, mutta jos toimintaa ollaan vasta aloittamassa, sitä ollaan lopettamassa tai tilikautta muutettaessa, tilikauden pituus voi vaihdella. Se voi olla joko lyhempi tai pidempi, kuitenkin korkeintaan 18 kuukautta pitkä. (Karikorpi, 2012, 18.) Tilinpäätös tulee laatia neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä ja se pitää esittää suomen tai ruotsin kielellä, euromääräisenä. (Rekola-Nieminen, 2017, 99.)

2.1 Tuloslaskelma

Tilinpäätöksen sisältämä tuloslaskelma kuvaa tuloksen muodostumista yrityksen tilikautena (kirjanpitolaki 30.12.2015/1620). Yritykset voivat valita joko kulu-

lajikohtaisen tuloslaskelmakaavan (liite 2) tai toimintokohtaisen tuloslaskelmakaavan. Huomattavasti suurempi osa yrityksistä käyttää kululajikohtaista kaavaa, jonka pohjalta myös vero- ja tilastolomakkeet on laadittu. (Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 19.)

Käytännössä tuloslaskelman voi jakaa neljään osaan: liiketoiminnan tuotot ja kulut, rahoituksen tuotot ja kulut, satunnaiset tuotot ja kulut sekä tilinpäätösjärjestelyt ja verot (Karikorpi, 2012, 36). Ensin tuloslaskelmassa esitetään yrityksen liikevaihto, josta vähennetään varastojen muutos valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden osalta sekä valmistus omaan käyttöön. Seuraavaksi esitetään liiketoiminnan muut tuotot, joita voivat olla esimerkiksi vuokratulot tai käyttöomaisuuden tavanomaiset myyntivoitot. Materiaalit ja palvelut -osiossa esitetään ostot tilikauden aikana, varastojen muutos aine-, tarvike-, ja tavaravarastojen osalta sekä ulkopuoliset palvelut, joita yritys on hankkinut yrityksen ulkopuolelta. Henkilöstökuluihin kuuluvat yrityksen henkilökunnalle maksetut palkat, palkkiot ja henkilöstösivukulut. Poistojen osalta tuloslaskelmaan merkitään suunnitelman mukaiset poistot. Ennen liikevoittoa esitetään vielä liiketoiminnan muut kulut, joihin kuuluvat erät, joita muihin ryhmiin ole voitu sisällyttää. (Niskanen & Niskanen, 2003, 29-33.)

Rahoituksen tuotot ja kulut -osio sisältää seitsemän alaryhmää ennen voittoa ja satunnaisia eriä. Rahoitustuotot ja -kulut raportoidaan tuloslaskelmassa tarkasti, jotta tuloslaskelmasta selviää tuottojen kohdistuminen saman konsernin yrityksiin ja muihin tahoihin. (Niskanen & Niskanen, 2003, 34; Salmi, 2010, 54.)

Satunnaiset tuotot ja kulut ovat yritykselle eriä, jotka perustuvat tavanomaisesta poikkeaviin, kertaluonteisiin ja olennaisiin tapahtumiin. Käytännössä toimintaan kuuluvia ja satunnaisia eriä on vaikea erottaa. (Niskanen & Niskanen, 2003, 35.)

Tilinpäätösjärjestelyt ja verot - osio sisältää tuloslaskelmassa tilinpäätössiirrot sekä verot. Käytännössä tilinpäätössiirtojen poistoerot syntyvät, koska verotuksessa tehdyt poistot poikkeavat suunnitelman mukaisista poistoista. EVL:n ehtojen täytyessä voidaan vapaaehtoisten varausten muutoksessa vähentää tiet-

tyjä eriä. Ennen tilikauden voittoa esitetään vielä tuloverot, jotka määräytyvät veronalaisen tulon perusteella. (Salmi, 2010, 56-57.)

2.2 Tase

Tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa tilinpäätöksessä kuvaa tase (kirjanpitolaki 30.12.2015/1620). Taseen kaava on esitetty liitteessä 3. Taseen vastaavaa kertoo, mitä liiketoimintaan sitoutuneita pääomia yrityksellä on. Taseen vastattavaa kertoo sen, millä ja miten yrityksen liiketoimintaan sitoutuneet pääomat on rahoitettu. (Yritystutkimus ry, 2011, 27.) Koska tuloslaskelma kuvaa koko vuoden tulosta, tilikauden vaihtuessa tilien saldot nollautuvat. Sen sijaan tasetilien saldot eivät nollaannu tilikauden vaihtuessa. Tämä johtuu siitä, että velat, joita yrityksellä on edellisellä tilikaudella, ovat velkoja myös uudella tilikaudella ja omaisuus pysyy yhtä suurena kuin mihin se edellisenä tilikautena jäi. (Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 20.)

Tase jakautuu kahteen osaan: vastaavaan ja vastattavaan. Vastaavaa-puoli kertoo sen, mistä yrityksen varat koostuvat. Vastaavaa-puolen pysyviin vastaaviin kuuluvat erät, jotka tuottavat tuloa monen eri tilikauden aikana. Aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat kehittämismenot, aineettomat oikeudet, liikearvo, muut pitkävaikutteiset menot sekä ennakkomaksut. Aineellisiin hyödykkeisiin jaotellaan maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat, koneet ja kalusto, muut aineelliset hyödykkeet sekä ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat. Viimeisenä osiona aineettomissa hyödykkeissä ovat sijoitukset, jotka jaetaan kuuteen ryhmään. (Niskanen & Niskanen, 2003, 39-43.)

Vaihtuvien vastaavien on tarkoitus tuottaa tuloa vain yhtenä tilikautena. Käytännössä vaihtuvat vastaavat koostuvat vaihto-omaisuudesta sekä saamisista. Vaihto-omaisuuteen kuuluvat aineet ja tarvikkeet, keskeneräiset tuotteet, valmiit tuotteet ja tavarat, muu vaihto-omaisuus sekä ennakkomaksut. Saamiset jaotellaan pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin saamisiin. Pitkäaikaiset saamiset erääntyvät yhtä vuotta pidemmän ajan kuluessa, kun lyhytaikaiset saamiset sen sijaan erääntyvät yhtä vuotta lyhemmän ajan kuluessa. Molempiin saamisiin jaotellaan

myyntisaamiset, saamiset saman konsernin yrityksiltä, saamiset omistusyhteys-yrityksiltä, lainasaamiset, laskennalliset verosaamiset, muut saamiset sekä siirtosaamiset. Kahteen viimeiseen erään kuuluvat rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. (Niskanen & Niskanen, 2003, 44-46.)

Taseen vastattavaa- puoli kertoo sen, millä yrityksen toiminta on rahoitettu. Vastattavaa puoli koostuu omasta ja vieraasta pääomasta. Oma pääoma jaotellaan osakepääomiin, eri rahastoihin ja kertyneisiin voittovaroihin. Kertyneisiin voittovaroihin kuuluvat edellisten tilikausien voitto sekä tarkasteltavan tilikauden voitto. Viimeisinä erinä omassa pääomassa ovat tilinpäätössiirtojen kertymä sekä pakolliset varaukset, kuten eläkevaraukset. (Niskanen & Niskanen, 2003, 46-49.)

Vastattavaa puolen vieras pääoma koostuu pitkäaikaisesta ja lyhytaikaisesta velasta. Velat erotellaan pääomalainoiksi, joukkovelkakirjalainoiksi, vaihtovelkakirjalainoiksi, eläkelainoiksi, saaduiksi ennakoin, ostoveloin, rahoitusveksleiksi, veloiksi saman konsernin yrityksille, veloiksi omistusyhteisyrityksille, laskennallisiksi veroveloin, muiksi veloiksi sekä siirtoveloin. (Niskanen & Niskanen, 2003, 50-51.)

2.3 Toimintakertomus, liitetiedot ja rahoituslaskelma

Toimintakertomuksen on tarkoitus niin sanallisesti kuin tunnusluvuin helpottaa tilinpäätöksen ymmärtämistä ja sitä, miten yrityksen arvioidaan kehittyvän. Toimintakertomusta ei enää vaadita, ellei kirjanpitovelvollinen ole julkinen osakeyhtiö, osakeyhtiö tai osuuskunta, joka ei ole mikro- tai pienyritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö. Tämä tarkoittaa sitä, että pienyritykset on vapautettu toimintakertomuksen laatimisesta. (Rekola-Nieminen, 2017, 82.) Aikaisemmin osakeyhtiölaki vaati toimintakertomuksen kaikilta osakeyhtiöiltä koosta riippumatta. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että pienet osakeyhtiöt pystyivät esimerkiksi liittämään tiedot liitetietoihin. Vuoden 2016 alusta lähtien osakeyhtiölaki muuttui kirjanpitolain kanssa yhtäläiseksi ja toimintakertomusta ei enää edellytetä pienyrityksiltä. (Karikorpi, 2012, 22; Osakeyhtiölaki 30.12.2015/1622)

Liitetiedot antavat lisätietoja tuloslaskelmassa ja taseessa esitetyistä asioista ja ne ovat tärkeä osa tilinpäätöstä (Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 21-22). Liitetiedoissa kerrotaan esimerkiksi periaatteista, jotka liittyvät tilinpäätöksen laatimiseen, tarkentavaa ja täydentävää tietoa tuloslaskelman ja taseen eristä, vastuista ja sitoumuksista sekä henkilöstöstä. Liitetiedot laaditaan siis sitä varten, että ulkopuolinenkin lukija saa oikean ja riittävän kuvan yrityksen taloudellisesta tilasta. (Karikorpi, 2012, 22.)

Rahoituslaskelma kertoo, miten varat on hankittu ja käytetty tilikauden aikana. Rahoituslaskelman avulla selvitetään ja seurataan liiketoiminnan, investointien sekä rahoituksen rahavirtoja. Rahoituslaskelmaa ei vaadita enää ollenkaan pienyrityksiltä. (Rekola-Nieminen, 2017, 78.)

3 Tilinpäätösanalyysi

Yrityksen tilinpäätöstiedoista lasketut tunnusluvut auttavat niin yritystä kuin sen sidosryhmiä tekemään arvioita yrityksen taloudellisesta tilasta sekä menestymisestä toimialalla (Tuomi-Sorjonen & Kosonen, 2015, 228). Tilinpäätösanalyysin keskeinen tavoite on se, että eri vuosista ja yrityksistä saadaan vertailukelpoisia (Yritystutkimus ry, 2011, 17). Niskasen ja Niskasen (2003, 8) mukaan ”tilinpäätösanalyysillä tarkoitetaan yrityksen kannattavuuden, rahoituksen ja taloudellisten toimintaedellytysten mittaamista ja kriittistä arviointia tilinpäätösinformaation pohjalta.” Analyysissä voidaan vertailla esimerkiksi yrityksen tunnuslukuja eri vuosien välillä, jolloin saadaan selvitettyä mahdolliset muutokset ja päästään pohtimaan taustalla vaikuttavia syy- ja seuraussuhteita. Lukuja voi myös verrata toiseen saman toimialan yritykseen tai koko toimialan tunnuslukuihin.

Jotta yrityksen toiminnan tulos sekä taloudellinen asema pystytään selvittämään, tarvitaan muutakin kuin yrityksen tilinpäätös. Tilinpäätösanalyysin avulla tilinpäätöksessä esitetyt tiedot ovat luettavissa ja tulkittavissa ja yrityksen osalta voidaan tehdä erilaisia päätelmiä. Tilinpäätökseen kuuluvat osat muodostavat

analysoijalle peruskuvan yrityksestä, mutta analysoimalla, tulkitsemalla ja suhteuttamalla yrityksestä hahmottuu riittävän täsmällinen kuva. (Kinnunen ym. 2005, 43.)

3.1 Tilinpäätösanalyysien käyttäjät

Yrityksen tilinpäätöksestä ja sen antamasta informaatiosta ovat kiinnostuneita monet käyttäjät. Se, mikä suhde tilinpäätöstietojen lukijalla ja tarkastelijalla on yritykseen, vaikuttaa siihen, mistä tiedoista hän on kiinnostunut. Tilinpäätösanalyysin pääasiallisia käyttäjäryhmiä ovat omistajat, sijoittajat, analyytikot, yrityksen toimiva johto, työntekijät, rahoittajat, hankkijat eli tavarantoimittajat, asiakkaat sekä viranomaiset. (Niskanen & Niskanen, 2003, 13; Kinnunen, Laitinen, Laitinen, Leppiniemi & Puttonen, 2005, 42.)

Yrityksen omistajat ovat keskeisin tilinpäätösanalyysin käyttäjäryhmä. Yrityksellä voi olla niin nykyisiä kuin tuleviakin omistajia, sillä myös sijoittajat analysoivat yritystä. Myös analyytikot tarkkailevat yritysten tilinpäätöksiä oman pääoman ehtoisten sijoitusten näkökulmasta. Tavoitteista riippuen, edellä mainitut ihmisryhmät voivat olla kiinnostuneita joko sijoituksesta saatavasta tuotosta suhteessa riskeihin tai sijoituksen mukanaan tuomasta päätäntävällästä. Tavallisesti sijoittajia kiinnostavat kannattavuuden tunnusluvut sekä yrityksen osingonmaksukyky. Myös rahoitusrakenne saattaa kiinnostaa omistajia, sillä rahoitusrakenteen säilyttäminen vähintään yhtä vahvana kertoo myös omistajien aseman vahvuudesta. (Niskanen & Niskanen, 2003, 13-14.)

Yritysjohdolle tilinpäätöksen tuottamia tietoja päivittäin, kun se tekee liiketoimintaan, investointeihin sekä rahoitukseen liittyviä päätöksiä. Yritysjohdolla analysoi tilinpäätöksen pohjalta saatuja tietoja monelta eri kantilta. Yritysjohdon yksittäisetkin henkilöt voivat olla yksinään kiinnostuneita eri tilinpäätöksen osista, esimerkiksi mahdollisten palkkioiden takia. (Niskanen & Niskanen, 2003, 14.)

Työntekijöille tilinpäätösanalyysin antamat tiedot antavat tietoa esimerkiksi siitä, onko oma työpaikka turvattu vai onko säilyvyys epävarmaa. Työntekijät saavat

tietoa analyysin tuottaman tiedon perusteella myös siitä, millainen on yrityksen taloudellinen kehitys. Mahdollisesti myös työntekijöille voidaan luvata palkkioita, mikä lisää myös työntekijöiden mielenkiintoa tilinpäätöstä kohtaan. (Niskanen & Niskanen, 2003, 15.)

Rahoittajat ovat kiinnostuneita yrityksen tilinpäätöksestä. He tarvitsevat tietoja luottopäätöksen tekemiseen sekä luoton seuraamiseen. Luotonantajien pitää varmistua siitä, että yritys pystyy maksamaan lainan takaisin laina-ajan puitteissa. Tavarantoimittajat tarvitsevat tilinpäätökseen perustuen tiedot siitä, millainen maksuvalmius yrityksellä on, eli pystyykö se selviytymään veloistaan lyhyellä aikavälillä. Tärkeintä hankkijoille on juuri se, että yrityksen käteis- ja pankkivarat riittävät siihen, että se voi maksaa laskunsa sovitulla tavalla. Usein tavarantoimittajat hankkivat yrityksestä luottoluokituksen, joka on tehty ainakin osittain tilinpäätöksestä saatujen tietojen perusteella. (Niskanen & Niskanen, 2003, 16-17; Kinnunen ym. 2005, 42.)

Asiakkaat voivat olla kiinnostuneita tilinpäätöksen antamista tiedoista silloin, kun he haluavat selvittää sitä, miten tuotannontekijöitä toimittavan yrityksen talous pyörii ja liittyykö asiakassuhteeseen riskejä. Asiakkaiden on tärkeää varmistua edellä mainituista asioista silloin, kun asiakkaan oma tuotanto on riippuvainen yrityksen tuottamasta raaka-aineesta. (Niskanen & Niskanen, 2003, 17.)

Viranomaiset tarvitsevat yrityksen tilinpäätöksestä saatuja tietoja lähinnä valvontaan. Viranomaiset esimerkiksi selvittävät yrityksen maksamien verojen määrää, ja sitä, maksavatko yritykset tarpeeksi veroja. Jos kyseessä on julkisia palveluja tuottava yritys, viranomaiset tarkastelevat tilinpäätöksiin perustuen siitä, onko yrityksen hinnoittelu oikeaa, ja mahdollisesti puuttuvat siihen. (Niskanen & Niskanen, 2003, 17.)

3.2 Erilaiset tilinpäätösanalyysit

Tilinpäätösanalyysijä voidaan tehdä monin eri tavoin. Useat sidosryhmät tarvitsevat tietoja yrityksen taloudesta. Tavallisimpia analyysijä ovat toimiala-

analyysi, yritysanalyysi, perinteinen tilinpäätösanalyysi sekä sijoitusanalyysi. Toimiala-analyysit arvioivat koko toimialan menestystä sekä toimintaedellytyksiä. Niiden avulla voidaan tehdä päätelmiä koko toimialan taloudellisesta tilanteesta, kilpailuedellytyksistä sekä näkymistä. Toimiala-analyysin avulla yksittäinen yritys voi verrata omia lukujaan oman alan keskimääräisiin lukuihin. (Salmi, 2010, 114; Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 91)

Yritysanalyysillä tarkoitetaan yrityksen koko toiminnan analyysia. Se voi sisältää talousosion lisäksi analyysit johdosta, järjestelmistä, muista resursseista, henkisistä voimavaroista, tuotteista ja tuotekehityksestä, kilpailusta, toimintaympäristöstä ja sen kehitysnäkymistä. Perinteisessä tilinpäätösanalyysissä loppupäätelmät perustuvat tunnuslukuihin ja niiden tason sekä muutosten arviointiin. (Salmi, 2010, 114; Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 91-92.)

Sijoitusanalyysit kiinnostavat ulkopuolisen pääoman sijoittajia, kuten lainanantajia sekä osakesijoittajia. Lainanantaja keskittyy siihen, riittääkö liiketoiminnan synnyttämät rahavirrat lainojen lyhentämiseen ja korkojen maksuun. Osakesijoittajaa kiinnostaa yrityksen arvo ja sen nousu. Koska sijoitusanalyysissä on kyse pitkistäkin aikaväleistä, liittyy niihin aina oletuksia, arvaamista sekä riskejä. (Salmi, 2010, 114-115; Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 92.)

3.3 Tilinpäätösanalyysin vaiheet ja menetelmät

Tilinpäätösanalyysi alkaa siten, että perustiedot, eli tuloslaskelma, tase ja tilinpäätöstiedot muokataan sillä tarkoituksella, että ne saadaan mahdollisimman vertailukelpoiseen muotoon. Tämä standardointi auttaa vertailua joko toisten yritysten tilinpäätösten kanssa tai vertailua yrityksen aiempiin tilinpäätöksiin. (Niskanen & Niskanen, 2003, 19-21.)

Toiseen tilinpäätösanalyysin vaiheeseen kuuluu mitattavien kohteiden sekä niiden mukaisten analyysimenetelmien ja mittareiden valinta. Käyttääpä analyysissä mitä menetelmiä tahansa, tilinpäätös pitää joka tapauksessa muokata samalla tavalla. Se, miten analysoija haluaa tilinpäätösanalyysiä käyttää, ratkai-

see mitä analyysin avulla halutaan mitata, millä menetelmillä analyysi on mahdollista suorittaa sekä mitä menetelmiä on järkevä käyttää. (Niskanen & Niskanen, 2003, 19-21.)

Tilinpäätöksen kolmas vaihe perustuu tilinpäätöksen analysointiin valittujen menetelmien pohjalta. Menetelmien pohjalta voidaan laatia esimerkiksi prosenttiluku- tai muotoinen tilinpäätös, trendianalyysi, tunnuslukuanalyysi sekä kassavirta-analyysi. Keskeisenä tuloksena saadaan lukuja, mutta tärkeää on, että analysoija osaa arvioida ja selvittää lukujen taustalla olevia syy- ja seuraussuhteita. (Niskanen & Niskanen, 2003, 19-21.)

3.4 Tuloslaskelman oikaisu

Tuloslaskelmassa tehdään oikaisuja eli standardisointeja, jotta liiketoiminnan volyymista sekä kannattavuudesta saataisiin mahdollisimman oikea ja vertailuun kelpaava kuva (Yritystutkimus ry, 2011, 17). Käytännössä tuloslaskelmaa oikaisemalla poistetaan sellaisia eriä, joita ei lasketa kuuluvaksi säännölliseen liiketoimintaan. Myös joitakin eriä voidaan lisätä, jos ne kuuluvat tarkasteltavalle kaudelle. Nämä tiedot löytyvät yleensä tilinpäätöksen liitetiedoista. (Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 95.)

Liitteessä 4 on kuvattu kululajikohtaisen tuloslaskelman tilinpäätösanalyysi, eli oikaistu tuloslaskelma. Kirjanpitolain mukaisesti, virallinen tuloslaskelma eroaa joiltakin osin oikaistusta tuloslaskelmasta. Virallisessa tuloslaskelmassa ei esitetä myynti- eikä käyttökate. Näin ollen oikaistu tuloslaskelma sisältää enemmän välituloksia kuin yrityksen virallinen tuloslaskelma. Käyttökate on säilytetty kuitenkin oikaistussa tuloslaskelmassa. Oikaistun tuloslaskelman osalta myös muut välitulokset eroavat virallisesta tuloslaskelmasta. Liiketulos kertoo tuloksen varsinaisen liiketoiminnan kustannusten jälkeen, ja se on oikaistussa tuloslaskelmassa ennen rahoitustuottoja ja -kuluja sekä veroja. Seuraava välitulos edellä mainittujen erien jälkeen on nettotulos, joka kertoo tuloksen ennen satunnaisia tuottoja ja kuluja. Lopullinen tulos edellä mainittujen erien jälkeen on kokonaistulos. (Yritystutkimus ry, 2011, 17; Niskanen & Niskanen, 2003, 61.)

Oikaistuun tuloslaskelmaan liittyy useita tyypillisiä eriä. Jos liiketoiminnan muut tuotot sisältävät olennaisia ja kertaluonteisia eriä, tulee ne siirtää satunnaisiin tuottoihin. Tällöin eri vuosien ja yritysten välinen vertailukelpoisuus ei heikkene. Tavallinen oikaisu liittyy aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoon, sillä ne tulee kirjata liikevaihtoa vastaavana. Oikaisua varten ostot oikaistaan varaston muutoksella, eli joko vähentämällä varastojen lisäys tai lisäämällä varastojen vähennys. Jos osakeyhtiössä omistajien palkkakulut eivät sisälly tuloslaskelman kuluihin, ja omistajan työpanos on ilmeinen, tulee oikaisua varten tehdä laskennallinen palkkakorjaus. (Yritystutkimus ry, 2011, 18-20.)

Jos yrityksellä on liiketoimintaan kuulumattomia, tuloksen kannalta olennaisia, kertaluonteisia eriä, tulee ne siirtää satunnaisiin kuluihin. Myös myyntitappiot, jotka johtuvat kokonaisesta toimialan luopumisesta, siirretään satunnaisiin kuluihin. Mikäli yrityksessä tehdyt poistot eivät ole suhteessa pysyvien vastaavien määrään ja laatuun, tai jos poistoajat ylittävät huomattavasti KILAn suositukset, oikaistussa tuloslaskelmassa käytetään EVL:n maksimipoistoja. Tällöin EVL:n poistojen ja virallisen tuloslaskelman poistojen ero näkyy erässä muut tuloksen oikaisut. (Yritystutkimus ry, 2011, 21-22.)

Jos yrityksellä on kurssivoittoja tai kurssitappioita virallisen tuloslaskelman erissä, ne siirretään oikaistussa tuloslaskelmassa kurssieroihin. Aikaisempien tilikausien veronpalautukset tai maksetut lisäverot siirretään satunnaisiin tuottoihin tai kuluihin oikaistussa tuloslaskelmassa. Satunnaisista tuotoista ja kuluista aiheutuneet verot siirretään satunnaisiin kuluihin ja tuottoihin. Muihin tuloksen oikaisuihin siirretään laskennallisten verosaamisten sekä -velkojen muutos. Jos satunnaisiin kuluihin on selvästi kirjattu varsinaiseen liiketoimintaan kuuluvia kuluja, tai muuten satunnaisiin kuluihin kuulumattomia eriä, palautetaan ne takaisin liiketoiminnan kuluihin. (Yritystutkimus ry, 2011, 23-26.)

Yritys X Oy:n oikaistua tuloslaskelmaa varten pääasiassa ryhmitellään uudelleen joitakin eriä. Oikaistussa tuloslaskelmassa ostot tilikauden aikana sekä varastojen lisäys näkyvät aine- ja tarvikekäyttönä. Palkat ja palkkiot, henkilösivukulut sekä eläkekulut löytyvät oikaistusta tuloslaskelmasta henkilöstökulujen

alta. Liiketoiminnan muita kuluja, valmistevaraston muutosta, suunnitelman mukaisia poistoja, tuottoja osuuksista ja muista sijoituksista sekä muut korko- ja rahoitustuotot ja korkokulut ja muut rahoituskulut ei ole tarvetta oikaista, sillä ne saadaan suoraan virallisesta tuloslaskelmasta. Samoin menetellään myös välitömien verojen kanssa. Yritys X Oy:llä ei ole myöskään mitään satunnaisia tuottoja tai satunnaisia kuluja, joten niitä ei ole myöskään oikaistussa tuloslaskelmassa.

3.5 Taseen oikaisu

Taseen oikaisuja tehdään, jotta saadaan oikea ja vertailuun kelpaava kuva yrityksen taloudellisesta asemasta tilinpäätöshetkellä (Yritystutkimus ry, 2011, 31). Oikaistu tase eroaa selvästi virallisesta taseesta. Siinä esimerkiksi yhdistellään monia virallisessa taseessa ilmoitettavia eriä. (Niskanen & Niskanen, 2003, 70.) Taseen tilinpäätösanalyysi eli oikaistu tase on esitetty liitteessä 5.

Taseen oikaisu on yleensä vaikeampaa kuin tuloslaskelman, johtuen taseen luonteesta, tilinpäätös ei tuota sille perusteita sekä siitä, että tase sisältää entistä enemmän aineettomia hyödykkeitä, joiden tulotuottokyky ei ole varma. Tarkoituksena taseen oikaisussa onkin poistaa sellaiset erät taseesta, joilla ei todellisessa tilanteessa ole tulontuottamiskykyä ja näyttää toteen sellainen varallisuus, jota ei taseeseen ole merkitty. (Salmi, 2010, 138-140.)

Taseen vastaaviin kuuluu eriä, joita pitää oikaista. Jos yrityksellä on kehittämismenoja tai liikearvoa, jotka ovat osoittautuneet tuottamattomiksi tai arvottomiksi, poistetaan ne kokonaan taseen vastaavista ja omasta pääomasta. Sisäisten osakkeiden tai osuuksien ollessa arvottomia eli oman pääoman ollessa menetetty, poistetaan osakkeiden arvo omasta pääomasta ja osakkeista. Joissakin maksukykyyn liittyvissä tapauksissa, sisäiset lainasaamiset voidaan vähentää saamisista ja omasta pääomasta. Leasingomaisuuden osalta, jäljellä olevat leasingmaksut lisätään leasingomaisuudeksi taseen vastaavaa-puolelle. (Yritystutkimus ry, 2017, 31-37.)

Vastattavaa puolella oikaistaan usein tilinpäätössiirtojen kertymää, eli poistoerosta ja verotusperusteisista varauksista siirretään yhteisöverokannan mukainen osuus laskennalliseen verovelkaan. Oman pääoman oikaisuihin voi kuulua esimerkiksi epävarmat saamiset, poisto-oikaisu sekä aiheettomiksi osoittautuneet arvonnkorotukset. Uuden kirjanpitolain mukaan, vieraan pääoman pääomalainaa voidaan oikaista tietyn perustein, jolloin pääomalainan osa siirretään omaan pääomaan. Jäljellä olevat leasingmaksut lisätään oikaistussa taseessa leasingvastuiksi. Jos yrityksen ostovelkoihin sisältyy osamaksuvelkoja, siirretään ne lyhytaikaiseen korolliseen vieraaseen pääomaan. (Yritystutkimus ry, 2017,41-50.)

Oikaistua tasetta varten Yritys X Oy:n virallisesta taseesta ei tarvitse oikaista mitään, sillä oikaistun taseen arvot löytyvät sellaisenaan kohdeyrityksen virallisesta taseesta. Oikaistussa taseessa ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat löytyvät muiden aineellisten hyödykkeiden alta. Tarvetta oikaisuihin maa-alueiden, rakennusten, koneiden, kaluston, sijoitusten, vaihto-omaisuuden, saamisten, rahojen ja arvopapereiden, osakepääoman, kertyneiden voittovarojen, tilikauden tuloksen, rahoituslaitoslainojen tai lyhytaikaisten velkojen osalta ei ole, sillä ne saadaan suoraan virallisesta taseesta. Perustamis- tai tutkimusmenoja, kehittämismenoja, liikearvoa, muita aineettomia hyödykkeitä, sisäisiä saamisia, leasingvastuukantaa, ylikurssi- ja SVOP-rahastoja, pääomalainoja, poistoeroja, varauksia, laskennallista verovelkaa, eläkelainoja, saatuja ennakkoja tai muita pitkäaikaisia velkoja Yritys X Oy:llä ei ole kirjattu, joten nämä erät eivät vaikuta oikaistuun taseeseen eikä niillä siten ole Yritys X Oy:n oikaistussa taseessa arvoa.

4 Tunnuslukuanalyysi

Tunnusluku tiivistää tilinpäätöksestä saatavia tietoja yhteen lukuun (Salmi, 2010, 226). Tunnusluvut on kehitetty mittaamaan yrityksen taloudellista suoriutskykyä. Tunnuslukuanalyysin tavoitteena on tutkia yrityksen taloudellista suoriutumista sekä asemaa. Sen avulla päästään vertailemaan yritystä pitemmältä

aikaväliltä, eri vuosien välillä, sekä vertailemaan yritystä saman toimialan yrityksiin. Tällöin päästään tekemään päätelmiä yrityksen taloudellisen tilan kehityksestä niin yrityksen sisällä, kuin toimialaan verraten. (Niskanen & Niskanen, 2003, 110-112; Seppänen, 2011, 63.)

4.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Keskeinen perusta liiketoiminnan menestykselle on yritystoiminnan kannattavuus (Ikäheimo, Laitinen, Laitinen & Puttonen, 2014, 67). Lyhykäisyydessään se kuvaa liiketoiminnan taloudellista tulosta, ja on perusehto jatkuvalle liiketoiminnalle. Kannattavuutta voidaan mitata absoluuttisesti tai suhteellisesti. Absoluuttisella kannattavuudella tarkoitetaan liiketoiminnan tuottojen ja tilikaudelle jaksotettujen menojen eli kulujen välistä erotusta. Suhteellista kannattavuutta mitataan jakamalla absoluuttinen kannattavuus yritykseen sijoitetulla pääomalla tai liikevaihdolla. (Yritystutkimus ry, 2011, 60; Niskanen & Niskanen, 2003, 112.)

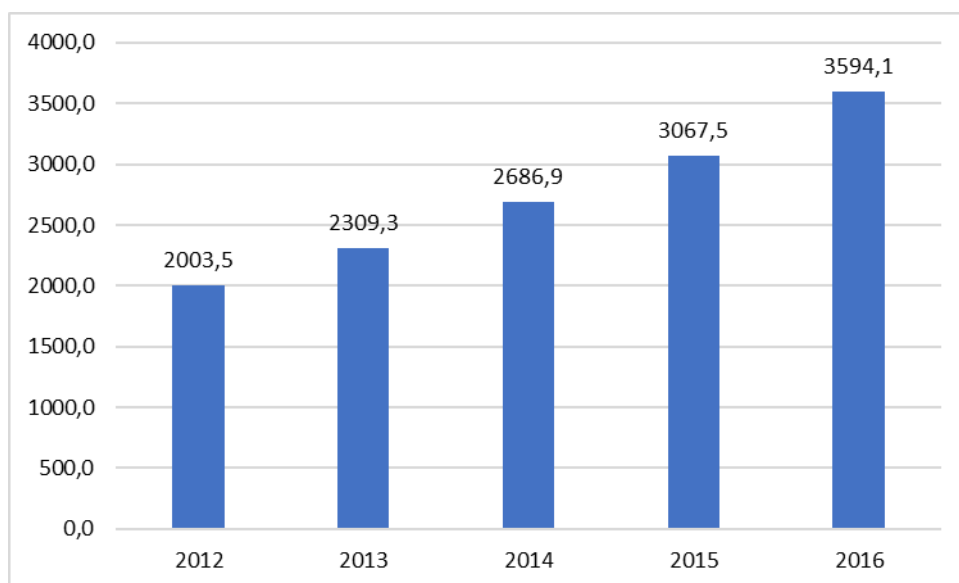
Jos yrityksen kannattavuus on heikko, pitemmän päälle yrityksen toiminta joudutaan lopettamaan, koska silloin yritys tuottaa tappiota syöden omaa pääomaansa. Tämä tarkoittaa sitä, että oma pääoma tulee lopulta loppumaan josakin vaiheessa (Balance Consulting, 2017). Yrityksen toiminta on kannattavaa, kun sen tuotot ovat kustannuksia suuremmat, jolloin se tuottaa voittoa. Jos tilanne on päinvastainen, eli kustannukset ovat isommat kuin tuotot, yritys tuottaa tappiota. (Tuomi-Sorjonen & Kosonen, 2015, 231.)

Kannattavuuden tunnusluvut mittaavat ensisijaisesti sitä, miten kannattava yritys on lyhyellä aikavälillä. Jotta päästään tarkastelemaan pitkän aikavälin kannattavuutta, täytyy vertailla tuloksia useilta peräkkäisiltä vuosilta. (Niskanen & Niskanen, 2003, 112.)

4.1.1 Liikevaihto ja liikevaihdon muutos

Liikevaihto kuvaa yritystoiminnan volyymia ja kun liikevaihdossa tapahtuu muutoksia, tarkoittaa se joko toiminnan kasvua tai supistumista (Yritystutkimus ry, 2011, 75). Liikevaihdon muutos ilmoitetaan prosentteina. Muutos lasketaan kaavalla 1. (Yritystutkimus ry, 2011, 100):

$$\text{Liikevaihdon muutos, \%} = \frac{\text{Liikevaihto (12kk)} - \text{liikevaihto edellisellä tilikaudella (12kk)}}{\text{Liikevaihto edellisellä kaudella (12kk)}} \times 100 \quad (1)$$

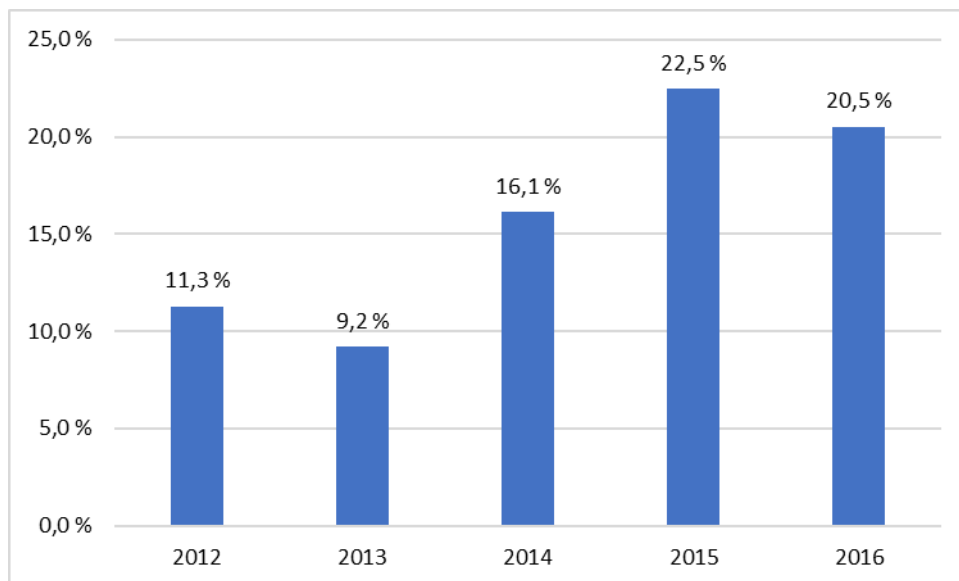
Kuvio 1. Kohdeyrityksen liikevaihto, 1000 €.

Yrityksen liikevaihto on kasvanut tasaisesti 5 viime vuoden aikana, ollen keskimäärin 15 % (kuvio 1). Vuonna 2016 Yritys X Oy pystyi kasvattamaan liikevaihtoaan ennätyselliset 17,2 % edellisvuoteen verrattuna. Inflaatio on vuosina 2012–2016 ollut laskusuunnassa, ja kokonaisuudessaan matalalla tasolla (Tilastokeskus, 2017b). Tilastokeskuksen (2017a) mukaan korkea ja vaihteleva inflaatio haittaa taloutta, kuluttajia sekä yrityksiä. Inflaation epävakaus aiheuttaa epävarmuutta, tehottomuutta ja lisää investointien sekä säästämisen suunnittelun vaikeutta. (Tilastokeskus 2017a.) Se miten liikevaihto kasvaa, on yleensä riippuvainen toimialan yleisestä kehityksestä. Kasvun pitäisi kuitenkin ylittää vuotuinen inflaatio, jotta sen voidaan reaalisesti ajatella kasvaneen. (Balance Consulting, 2017.)

4.1.2 Käyttökate

Käyttökate muodostuu oikaistussa tuloslaskelmassa, kun liiketulokseen lisätään tuloslaskelmassa olevat poistot ja arvonalennukset. Käyttökateprosentti kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. (Yritystutkimus ry, 2011, 60.) Käyttökate ilmaistaan prosentteina ja se lasketaan kaavalla 2 (Yritystutkimus ry, 2011, 94):

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan muut tuotot yht.}} \times 100 \quad (2)$$

Kuvio 2. Kohdeyrityksen käyttökate-%.

Yritys X Oy:n käyttökateprosentti on vuoden 2012 ja 2015 välillä noussut 11,3 prosentista 22,5 prosenttiin, eli käytännössä se on tuplaantunut (kuvio 2). Yritystutkimus ry:n (2011, 61) mukaan teollisuuden alan käyttökateprosentit asetuvat yleensä 5–20 prosentin välille. Yritys X Oy:n käyttökate vuonna 2016 on 20,5 %, joka teollisuudessa on jo hyvä prosentti. Se, että käyttökate on laskenut viimeisenä vertailuvuonna verrattuna edelliseen vuoteen, tarkoittaa sitä, että suhteessa kulut ovat kasvaneet, mutta tuotot eivät ole kasvaneet samassa suhteessa.

4.1.3 Liiketulos

Liiketulos on oikaistun tuloslaskelman välitulos, joka eroaa virallisen tuloslaskelman liikevoitosta tai liiketappiosta, koska siinä otetaan huomioon tehdyt oikaisut. Se kertoo, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituseriä ja veroja. (Yritystutkimus ry, 2011, 61.) Liiketulos ilmaistaan prosentteina ja se lasketaan kaavalla 3. (Yritystutkimus ry, 2011, 94):

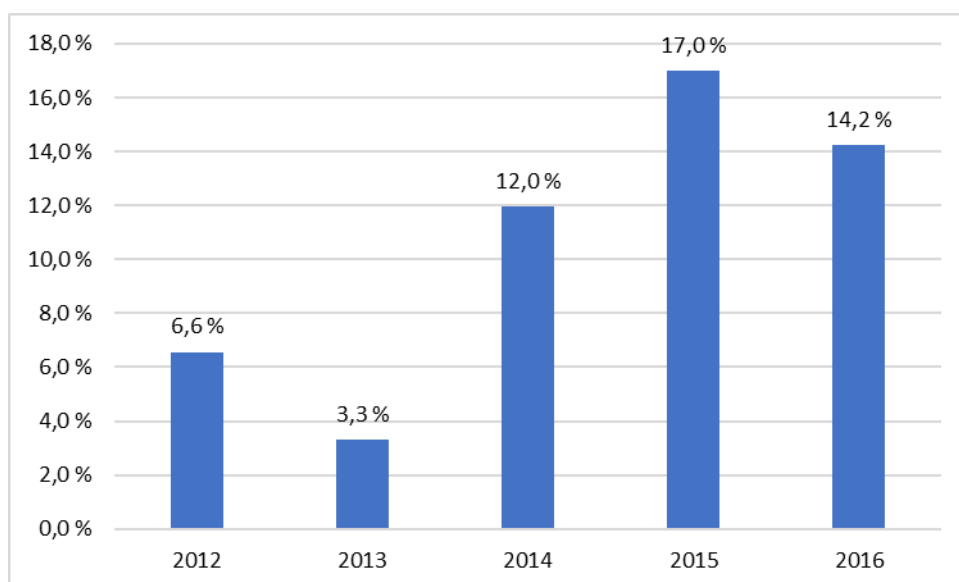
$$\text{Liiketulos-\%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yht.}} \times 100 \quad (3)$$

Yritystutkimus ry:n (2011, 62) ohjearvot:

Hyvä yli 10 %

Tyydyttävä 5-10 %

Heikko alle 5 %

Kuvio 3. Kohdeyrityksen liiketulos-%.

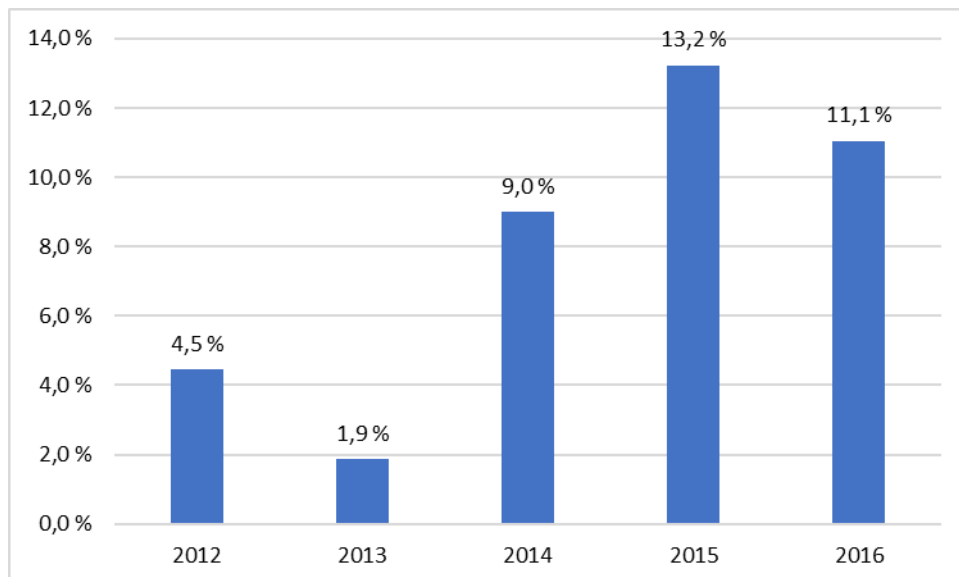
Yritys X Oy:n liiketulos on kehittynyt selvästi vuosina 2012–2015 (kuvio 3). Vielä vuonna 2012 arvo 6,6 % oli Yritystutkimus ry:n asettamien ohjearvojen mukaan juuri ja juuri tyydyttävällä tasolla, käyden seuraavana vuonna jo heikon puolella (3,3 %). Vuonna 2014 Yritys X Oy:n liiketulos nousi jo 12 %:iin, ja heti seuraavana vuonna 17 %:iin. Vuonna 2016 liiketulos oli 14,2 % eli 2,8 % edellisvuoden tulosta huonompi. Käytännössä tämä johtuu siitä, että vaikka kohdeyrityksen käyttökatte on edellisvuotta isompi, on poistot suuremmat, joten tämä kääntää

liiketuloksen pienemmäksi. Kokonaisuudessaan tulos on kuitenkin myös Yritystutkimus ry:n asettamien ohjearvojenkin mukaan hyvällä tasolla.

4.1.4 Nettotulos

Nettotulos ajatellaan yleisesti yrityksen varsinaisen toiminnan tuloksena. Käytännössä se on yrityksen omistajille jäävä osa tilikauden tuloksesta. (Balance Consulting, 2017.) Yrityksen nettotuloksen tulee olla positiivinen, jotta yrityksen toiminta voi olla kannattavaa (Yritystutkimus ry, 2011, 62). Nettotulos ilmaistaan prosentteina ja se lasketaan kaavalla 4. (Yritystutkimus ry, 2011, 94):

$$\text{Nettotulos-\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yht.}} \times 100 \quad (4)$$

Kuvio 4. Kohdeyrityksen nettotulos-%.

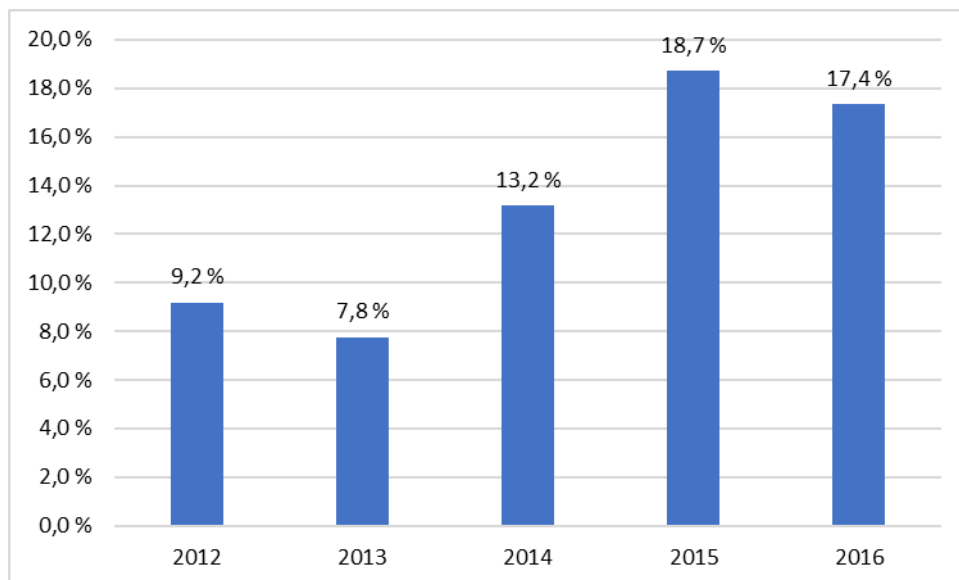
Jotta yritystä voidaan pitää kannattavana, nettotuloksen pitää olla positiivinen. (Yritystutkimus ry, 2011, 62) Yritys X Oy:n nettotulos on vuosien 2012 ja 2013 (4,5 % ja 1,9 %) matalasta arvosta pystynyt parantamaan nettotulosta (kuvio 4). Vuonna 2015 yritys pystyi parantamaan nettotulosta edellisvuoden 9 %:sta 13,2 %:iin. Vuoden 2016 nettotulos on laskenut 11,1 %:iin. Koska rahoituskulut ovat säilyneet suunnilleen samalla tasolla molempina vuosina, vaikuttaa nettotulok-

sen laskuun lähinnä se, että liiketuloksen muutos on ollut niin suuri, verrattuna edelliseen vuoteen.

4.1.5 Rahoitustulos

Rahoitustuloksella voidaan selvittää se, kuinka paljon yrityksen varsinainen liiketoiminta aikaansaa tulorahoitusta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, miten yritys selviytyy korollisten lainojen lyhennyksistä, käyttöpääoman lisäyksestä, investointien omarahoituksesta sekä voitonjaosta varsinaisen liiketoiminnan tuotoilla. (Balance Consulting, 2017; Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 142-143.) Rahoitustulos ilmaistaan prosentteina ja se lasketaan kaavalla 5. (Yritystutkimus ry, 2011, 94):

$$\text{Rahoitustulos-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{poistot}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yht.}} \times 100 \quad (5)$$

Kuvio 5. Kohdeyrityksen rahoitustulos-%.

Yritys X Oy on pystynyt tuottamaan kohtalaisen hyvin tulorahoitusta, joten sen voi sanoa suoriutuneen hyvin lainojen lyhennyksistä, käyttöpääoman lisäyksestä ja investoinneista pitkällä aikavälillä. Vuoden 2012 rahoitustulos 9,2 % on noussut vuonna 2016 jo 17,4 %:iin (kuvio 5).

4.1.6 Kokonaispääoman tuotto

Pääoman tuotto tarkoittaa yksinkertaisuudessaan sitä, kuinka paljon liiketoiminta antaa tulosta liiketoimintaan sijoitetulle pääomalle, jota pääoman sijoittajat ovat yritykseen investoineet. Näitä henkilöitä voivat olla esimerkiksi lainanantaja ja omistajat. (Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 111.)

Kokonaispääoman tuottoprosentti mittaa sitä, miten yritys on onnistunut toiminnallaan tuottamaan tulosta kaikelle toimintaan sitoutuneelle pääomalle. Yrityksen verotuksesta johtuvat muutokset, kuten verojen maksupolitiikka, verotustekniikat eikä yhtiömuoto vaikuta kokonaispääoman tuottoprosenttiin ollenkaan. Kokonaispääoman tuottoprosentti on toimiva erityisesti, kun jakoa korolliseen ja korottomaan pääomaan ei pystytä luotettavasti tekemään. (Yritystutkimus ry, 2011, 64.) Kokonaispääoman tuotto ilmaistaan prosentteina ja se lasketaan kaavalla 6. (Yritystutkimus ry, 2011, 95):

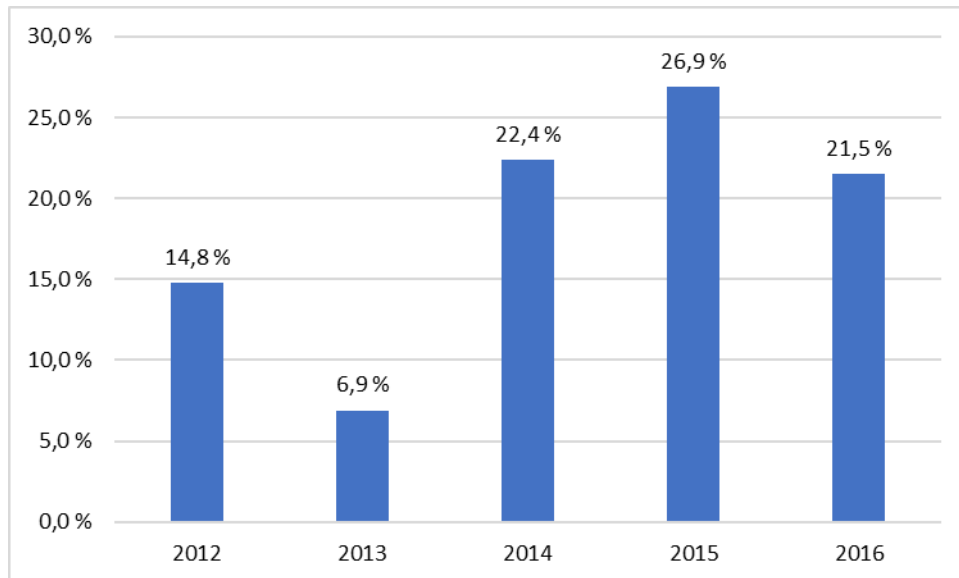
$$\text{Kokonaispääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella}} \times 100 \quad (6)$$

Yritystutkimus ry:n (2011, 64) ohjearvot:

Hyvä yli 10 %

Tyydyttävä 5–10 %

Heikko alle 5 %

Kuvio 6. Kohdeyrityksen kokonaispääoman tuotto-%.

Yritystutkimus Ry:n asettamissa ohjearvoissa tunnusluku on selvästi hyvällä tasolla lähes koko tarkastelujaksolla (kuvio 6). Ainoastaan vuoden 2013 arvo 6,9 % jää tyydyttävän puolelle. Vuonna 2015 kokonaispääoman tuotto oli jopa 26,9 %, josta luku putosi vuonna 2016 21,5 %:iin.

4.1.7 Sijoitetun pääoman tuotto

Sijoitetun pääoman tuottoprosenttia pidetään yhdestä tärkeimmistä tilinpäätös-analyysin tuottamista tunnusluvusta. Se mittaa sitä tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle, korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle. (Balance Consulting, 2017.) Sijoitetun pääoman tuotto ilmaistaan prosentteina ja se lasketaan kaavalla 7. (Yritystutkimus ry, 2011, 95):

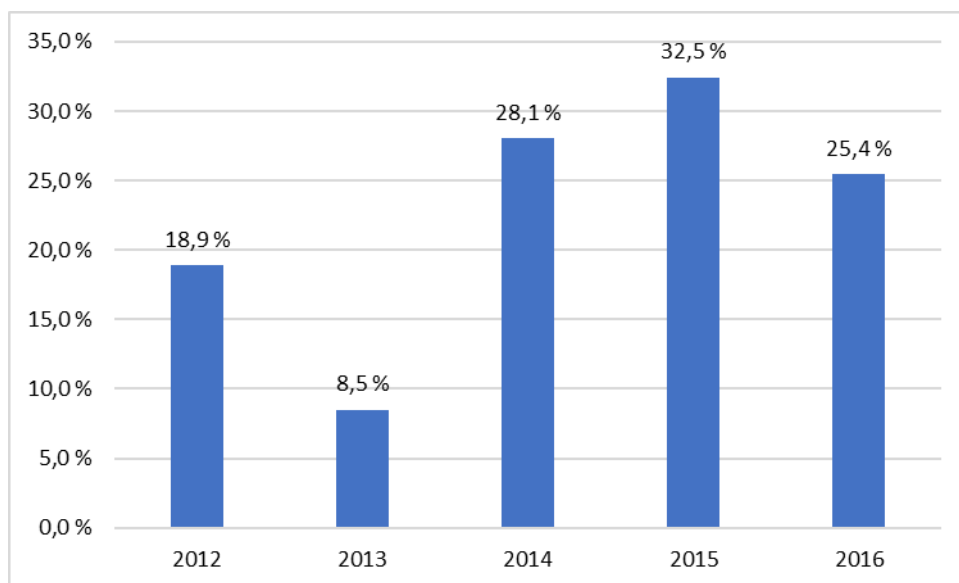
$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100 \quad (7)$$

Tunnusluvun vertailukelpoisuutta varsinkin muihin toimialan yritysten kesken voi vaikeuttaa se, että ei ole käytettävissä riittävästi tietoja siitä, miten vieras pääoma jakautuu korolliseen ja korottomaan pääomaan. Ongelmia tunnusluvun kehityksen arvioinnissa voi ilmetä myös, jos yritys on tehnyt suuria investointeja tai jos yritys on tehnyt arvонkorotuksia. Tunnusluvun arvo on välttävä, kun se ylitt-

tää sen prosentin, jonka yritys on keskimääräisesti maksanut rahoituskului-
taan. (Yritystutkimus ry, 2011, 65.)

Balance Consulting (2017) viitteelliset normiarvot:

Erinomainen	yli 15 %
Hyvä	10–15 %
Tyydyttävä	6–10 %
Välttävä	3–6 %
Heikko	alle 3 %

Kuvio 7. Kohdeyrityksen sijoitetun pääoman tuotto-%.

Yritystutkimus ry ei ole antanut sijoitetun pääoman tuottoprosentille ohjearvoja, mutta Balance Consulting-sivuston mukaan, Yritys X Oy:n viimeisen kolmen vuoden tunnuslukujen arvot ovat selvästi erinomaisia (kuvio 7). Vuosina 2012 ja 2013 Yritys X Oy:n sijoitetun pääoman tuotto on 18,9 % ja 8,5 %, joten vuonna 2013 käytiin tyydyttävällä tasolla. Vuonna 2016 tunnusluvun arvo oli 25,4 %, joka on pieni pudotus vuosien 2014 ja 2015 arvoista (28,1 % ja 32,5 %).

4.2 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Yrityksen vakavaraisuus tarkoittaa sitä, miten se pystyy suoriutumaan velvoittuuksistaan pitkällä aikavälillä. Vakavaraisuuden tunnusluvut havainnollistavat yleensä yrityksen oman ja vieraan pääoman suhdetta. (Niskanen & Niskanen, 2003, 130.) Vakavaraisuus eli kunnollinen pääomarakenne on kriittinen vaatimus sille, että liiketoiminta voi jatkua pidemmällä aikavälillä (Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 127).

Yritys on vakavarainen, kun se pystyy huolehtimaan rahoituksellisista velvoittuuksistaan, kuten vieraan pääoman ehtoista rahoituksesta syntyvistä korkomaksuista tai lainojen lyhennyksistä, ilman että sen varsinaisen liiketoiminnan jatkuvuus vaarantuu (Niskanen & Niskanen, 2003, 130; Balance Consulting, 2017).

Vieras pääoma on yritykselle aina erilainen velvoite kuin oma pääoma. Velka on maksettava aina takaisin ja usein korkojen kanssa. Vieras pääoma on siksi joustamatonta. Vieraan pääoman käyttäminen on yritykselle aina riski, sillä ongelmia ilmaantuu silloin, kun liiketoimintakin on vaikeuksissa. (Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 122.) Mitä suuremmalta osin yrityksen pääoma koostuu omasta pääomasta, sitä vakavaraisempi yritys on (Tuomi-Sorjonen & Kosonen, 2015, 235).

4.2.1 Omavaraisuusaste

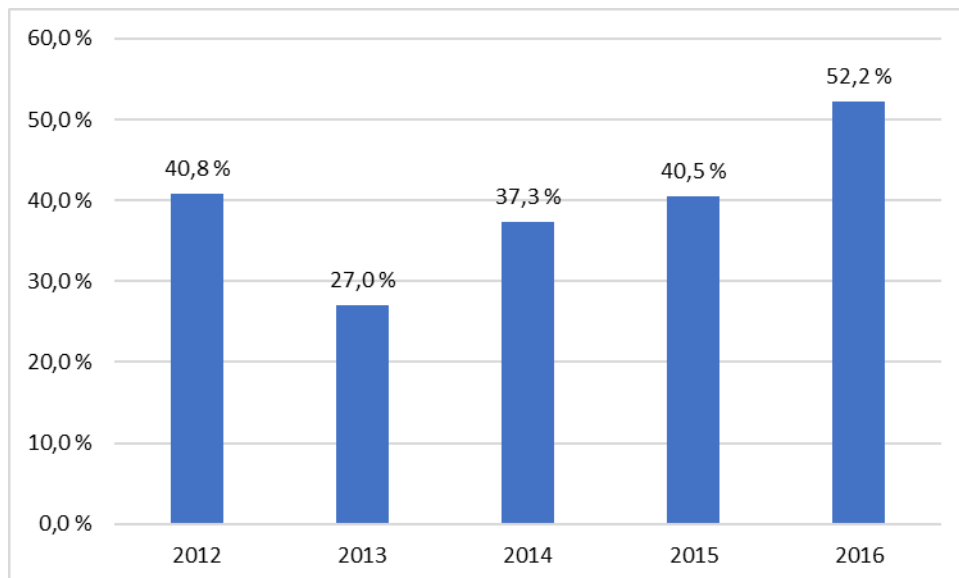
Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappionsietokykyä sekä kyvykkyyttä suoriutua sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä (Yritystutkimus ry, 2011, 66). Käytännössä tunnusluku kertoo, kuinka suuri osa yrityksen varoista on rahoitettu omalla pääomalla. Matala omavaraisuusaste on yritykselle aina riski. Jos omavaraisuus on huono, vähintäänkin kannattavuuden on oltava vaakaalla pohjalla, ja yritys ei voi tuottaa tappiota. Korkea omavaraisuusaste on yritykselle vakaampi pohja, sillä näin ollen esimerkiksi suhdanteet, toimintaympäristön muutokset sekä kilpailutilanteen kiristyminen eivät saa yritystä

kaatumaan. Usein yrityksen omavaraisuusaste on riippuvainen yrityksen iästä ja pitkään alalla toimineet yritykset ovat vähemmän velkaantuneita kuin nuoret yritykset. Taantuman aikaan tällaiset matalamman omavaraisuusasteen yritykset joutuvat usein ensimmäisinä hankaluuksiin. (Balance Consulting, 2017.) Omavaraisuusaste ilmaistaan prosentteina ja se lasketaan kaavalla 8. (Yritystutkimus ry, 2011, 96):

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100 \quad (8)$$

Yritystutkimus ry:n (2011, 67) ohjearvot:

Hyvä yli 40 %
 Tyydyttävä 20 – 40 %
 Heikko alle 20 %

Kuvio 8. Kohdeyrityksen omavaraisuusaste-%.

Yritys X Oy:n omavaraisuusaste on Yritystutkimus Ry:n asettamien ohjearvojen mukaan ollut hyvä vuosina 2012 sekä 2015 (40,8 % ja 40,5 %) (kuvio 8). Vuosina 2013 (27,0 %) ja 2014 (37,3 %) tunnusluvun arvo on ollut tyydyttävällä tasolla. Vuonna 2016 Yritys X oy:n omavaraisuusaste on noussut jo 52,2 %, joten tältä osin yrityksen tilanne näyttää todella hyvältä. Muutos pohjautuu siihen, että kohdeyrityksen oma pääoma on selvästi kasvanut edellisvuodesta.

4.2.2 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka suuri osa velat ovat yrityksen liikevaihtoon verrattuna. Jos yrityksellä on korkea suhteellinen velkaantuneisuus, täytyy yrityksellä olla myöskin hyvä liike-tulos, jotta se pystyy selviytymään vieraan pääoman velvoitteista. Tunnusluku on toimialasidonnainen, ja sitä voidaan luotettavasti vertailla vain saman toimialan yritysten välillä. (Yritystutkimus ry, 2011, 67.) Suhteellinen velkaantuneisuus ilmaistaan prosentteina ja se lasketaan kaavalla 9. (Yritystutkimus ry, 2011, 96):

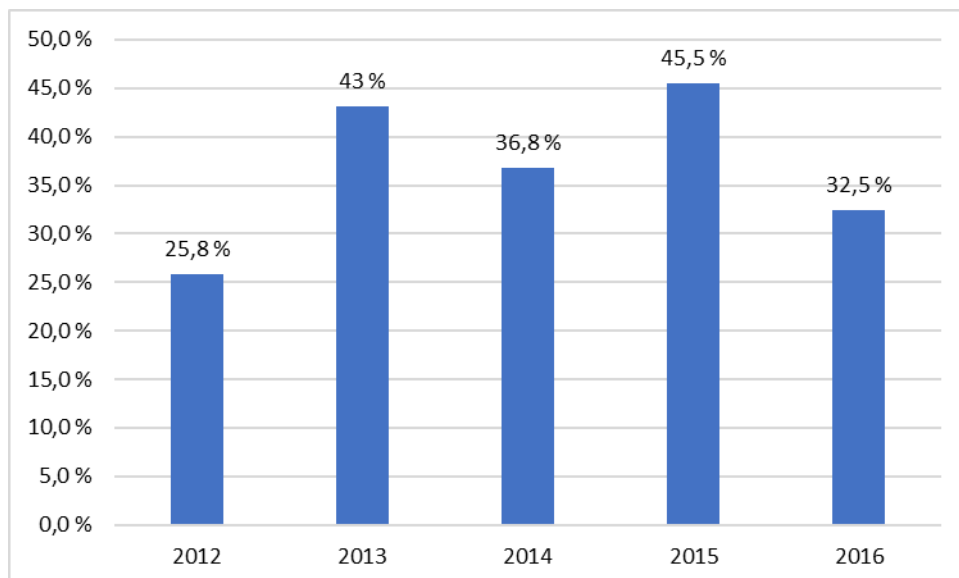
$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus-\%} = \frac{\text{Oikaistun taseen velat} - \text{saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12kk)}} \times 100 \quad (9)$$

Yritystutkimus ry:n (2011, 67) ohjearvot tuotannollisille yrityksille:

Hyvä alle 40 %

Tyydyttävä 40–80 %

Heikko yli 80 %

Kuvio 9. Kohdeyrityksen velat/liikevaihto-%.

Koska yrityksen liikevaihto on kasvanut suhteellisen tasaisesti vuosien aikana (kuvio 9), vieraan pääoman vaikutus suhteellisen velkaantumisen muutoksiin on suuri. Jos tarkastellaan tarkemmin esimerkiksi vuotta 2015, voidaan huomata, että Yritys X Oy:n vieras pääoma on kasvanut edellisvuodesta yli 40 % (liite 7),

kun liikevaihto on samana vuonna kasvanut 14,2 % (liite 8). Tämä kasvattaa automaattisesti suhteellista velkaantumista. Vuonna 2015 tunnusluvun arvoa nosti vielä suuri rahoituslaitoslaina, mutta vuonna 2016 tunnusluvun arvo on tippunut jo hyvälle tasolle, sillä tunnusluvun arvo on enää 32,5. Ohjearvojen mukaan kohdeyrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on siis jo hyvällä tasolla.

4.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Kun tarkastellaan yrityksen rahoitusasemaa lyhyellä aikajaksolla, paras mittari siihen on maksuvalmius. Maksuvalmius eli rahan riittävyys tarkoittaa yrityksen jatkuvaa kyvykkyyttä suoriutua juoksevista kuluistaan ja ennalta-arvaamattomista maksuistaan. Käytännössä maksuvalmiudella tarkoitetaan sitä, että yrityksellä on tarvittava määrä likvidejä varoja peilaten yrityksen tuleviin menoihin. Likvidejä varoja ovat käteinen raha sekä sellaiset varat, jotka voidaan nopeasti, alhaisin kustannuksin ja riskittömästi muuttaa käteiseksi. Maksuvalmius on tärkeä tunnusluku varsinkin velkojien sekä tavarantoimittajien kannalta. (Salmi & Rekola-Nieminen, 2014, 129; Niskanen & Niskanen, 2003, 117.)

Kun yritys pystyy hyödyntämään mahdollisia kassa-alennuksia, kielii se hyvästä maksuvalmiustilanteesta. Sen sijaan, jos yritykselle on kertynyt paljon erääntyneitä maksuja tai se on joutunut turvautumaan kalliiseen lisärahoitukseen, on se merkki yleensä heikosta maksukyvyistä. (Yritystutkimus ry, 2011, 71.)

4.3.1 Quick ratio

Quick ration avulla mitataan yrityksen kyvykkyyttä selviytyä lyhytaikaisista vloistaan rahoitusomaisuudellaan (Yritystutkimus ry, 2011, 71). Tunnusluvun avulla siis mitataan yrityksen kassavalmiutta, ja sitä, ovatko yrityksen rahoituspuskurit tarvittavat yllättäviinkin menoihin. Kun arvo on suositusten mukainen, eli 1, yrityksen rahoitusomaisuus riittäisi kattamaan yrityksen lyhytaikaiset velat. (Balance Consulting, 2017.) Quick ratio ilmaistaan desimaalilukuna ja se lasketaan kaavalla 10. (Yritystutkimus ry, 2011, 99):

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus- osatuloutus} + \text{saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}}$$

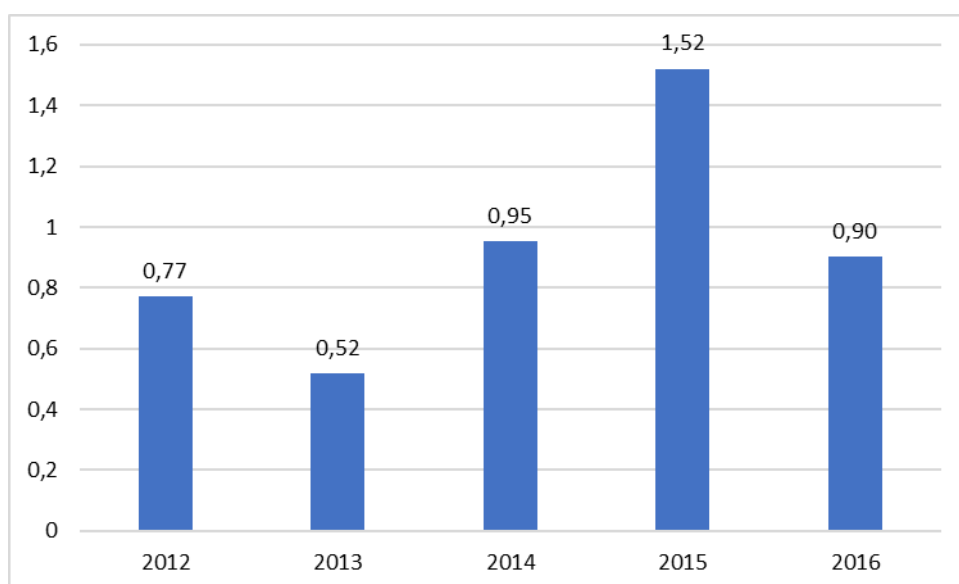
(10)

Yritystutkimus ry:n (2011, 71) ohjearvot:

Hyvä yli 1

Tyydyttävä 0,5–1

Heikko alle 0,5

Kuvio 10. Kohdeyrityksen quick ratio.

Yritys X Oy:n quick ratio arvo on kolmena ensimmäisenä vertailu vuonna, 2012–2014 (0,77;0,52 ja 0,95), pysynyt Yritystutkimus Ry:n asettamien ohjearvojen mukaan tyydyttävällä tasolla (kuvio 10). Vuonna 2015 se on noussut jo hyvälle tasolle, saavuttaen lukeman 1,52. Seuraavana vuonna tunnusluvun arvo on taas tipahtanut tyydyttävälle tasolle, 0,9:ään, joka tarkoittaa sitä, että yrityksen rahoitusomaisuus ei riitä kattamaan lyhytaikaisia velkoja. Näin iso lasku johtuu pääosin siitä, että vuonna 2015 kohdeyrityksen siirtosaamiset ovat olleet 250 000€ enemmän kuin vuonna 2016. Näin ollen vuonna 2016 yrityksellä ei ole ollut tarpeeksi likvidejä varoja, joista matalampi quick ratio arvo johtuu.

4.3.2 Current ratio

Current ratio analysoi yrityksen maksuvalmiutta ja rahoituspuskureita jokseenkin pidemmältä perspektiiviltä kuin quick ratio. Rahoitusomaisuuden lisäksi huomioidaan myös se, että vaihto-omaisuus voitaisiin muuttaa rahaksi lyhytaikaisista veloista selviämiseen. (Yritystutkimus ry, 2011, 71; Balance Consulting, 2017.) Current ratio ilmaistaan desimaalilukuna ja se lasketaan kaavalla 11. (Yritystutkimus ry, 2011, 99):

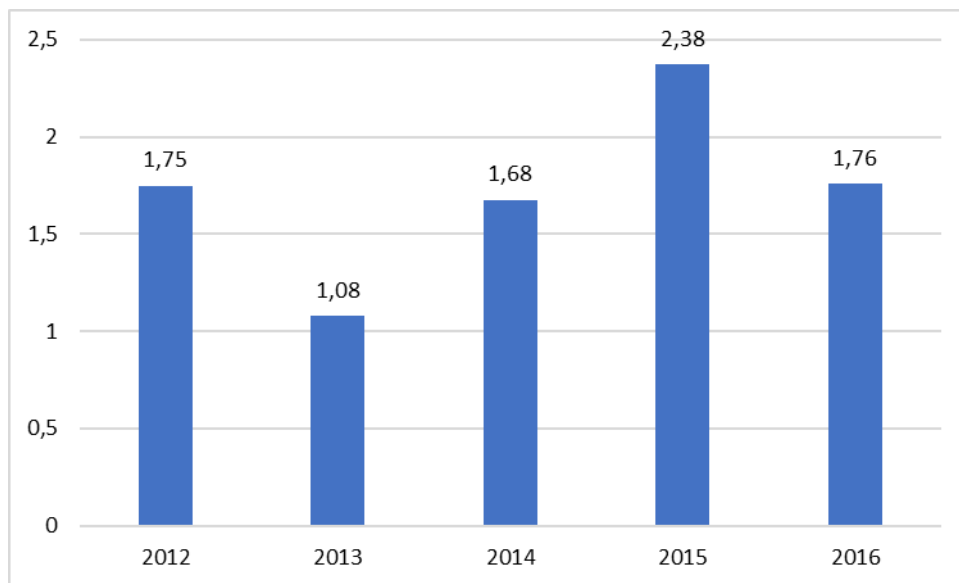
$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}} \quad (11)$$

Yritystutkimus ry:n (2011, 72) ohjearvot:

Hyvä yli 2

Tyydyttävä 1–2

Heikko alle 1

Kuvio 11. Kohdeyrityksen current ratio.

Yritys X Oy:n current ratio arvo on pysynyt tyydyttävällä tasolla koko tarkastelujakson ajan, lukuun ottamatta vuotta 2015 (2,38), kun arvo oli hyvällä tasolla (kuvio 11). Vuonna 2016 luku on tipahtanut alle kahteen, ollen 1,76. Yritystutkimus ry:n (2011,72) mukaan molemmat tunnusluvut esittävät yrityksen tilinpää-

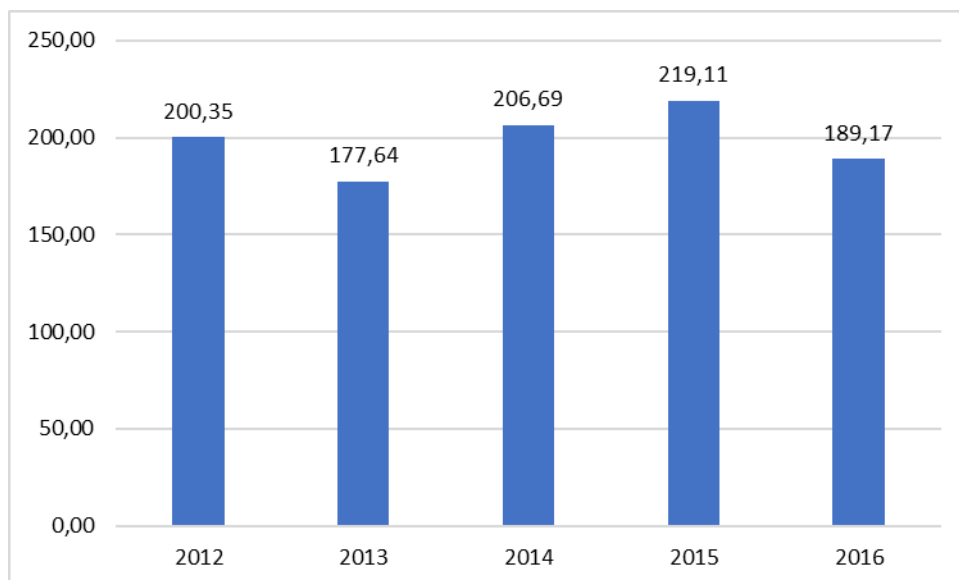
töshetken tilannetta, joten maksuvalmius saattaa vaihdella tilikauden aikana isostikin.

4.4 Tehokkuuden tunnusluvut

4.4.1 Liikevaihto/henkilö

Tunnusluvun avulla voidaan vertailla yrityksen henkilöstön tehokkuutta. Vertailua yritysten välillä vaikeuttaa kuitenkin se, että osa yrityksistä saattaa käyttää henkilöstöpalveluita ulkopuolisina palveluina ja se, että henkilöstöluvut eivät kerro esimerkiksi lomautetun tai osa-aikaisen henkilöstön määrää. (Yritystutkimus ry, 2011, 75; Balance Consulting, 2017.) Liikevaihto per henkilö ilmaistaan euromääräisenä ja se lasketaan kaavalla 12. (Yritystutkimus ry, 2011, 100):

$$\text{Liikevaihto/henkilö} = \frac{\text{Liikevaihto (12kk)}}{\text{Henkilökunta keskimäärin}} \quad (12)$$

Kuvio 12. Kohdeyrityksen liikevaihto t€/hlö.

Yritys X Oy:n tunnusluku on pystynyt kehittymään vuoden 2013 tipahduksen jälkeen takaisin nousuun (kuvio 12). Vuonna 2012 tunnusluvun arvo oli noin 200 000, josta se tipahti 177 000:en. Seuraavana vuonna, 2014, se kipusi kui-

tenkin takaisin seuraavalle sadalletuhannelle, ollen 206 000. Vuoden 2016 luku on edellisvuotta (219 000), matalampi, joka selittyy suurimmalta osin sillä, että työntekijöiden määrä nousi samana vuonna 35 %. Tämä on ainakin hetkellisesti laskenut henkilöstön tehokkuutta.

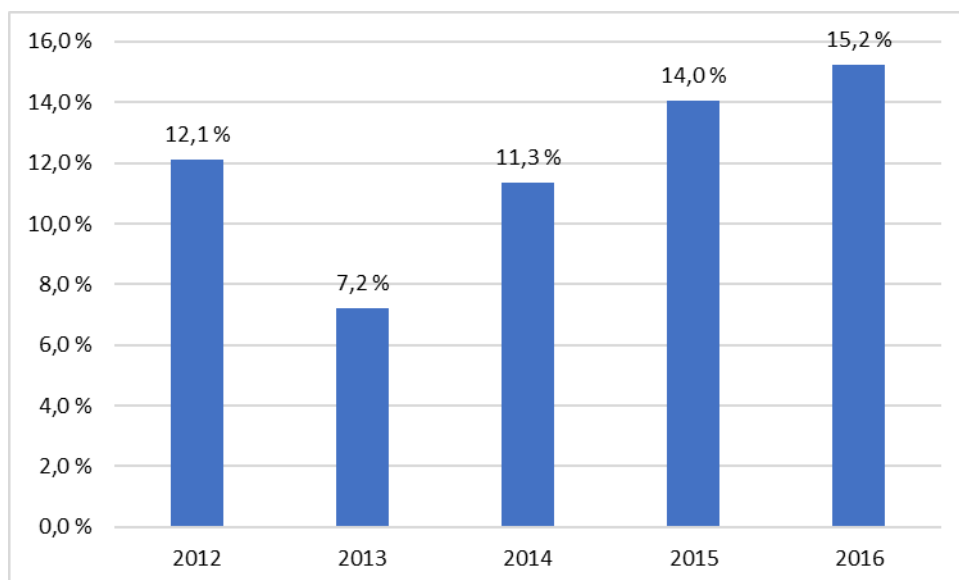
4.4.2 Käyttöpääoma-%

Käyttöpääoma ilmaisee, kuinka paljon juokseva liiketoiminta sitoo pääomaa. Jotta käyttöpääomaa saadaan tarpeeksi, sitä rahoitetaan niin omalla kuin vieraalla, korollisella pääomalla. (Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 134-135.)

Kokonaisuudessaan yritykselle on sitä parempi, mitä pienemmällä käyttöpääomalla se tulee toimeen. Samassa suhteessa, kun pääoman kustannukset pienentyvät, parantuvat pääoman tuotto ja maksuvalmius. Kun yritys kasvaa, myös käyttöpääoman tarve kasvaa. (Balance Consulting, 2017; Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 134.) Myös käyttöpääoman arvot vaihtelevat isosti vuoden aikana, joten se on otettava huomioon, kun tarkastellaan tilinpäätöshetken tilannetta (Yritystutkimus ry, 2011, 68). Käyttöpääoma ilmaistaan prosentteina ja se lasketaan kaavalla 13. (Yritystutkimus ry, 2011, 97):

+ Vaihto-omaisuus
 + Myyntisaamiset
 + Sisäiset myyntisaamiset
 + Osatuloutussaamiset
 - Ostovelat
 - Sisäiset ostovelat
 - Saadut ennakot
 = Käyttöpääoma

$$\text{Käyttöpääoma-\%} = \frac{\text{Käyttöpääoma}}{\text{Liikevaihto (12kk)}} \times 100 \quad (13)$$

Kuvio 14. Kohdeyrityksen käyttöpääoma-%.

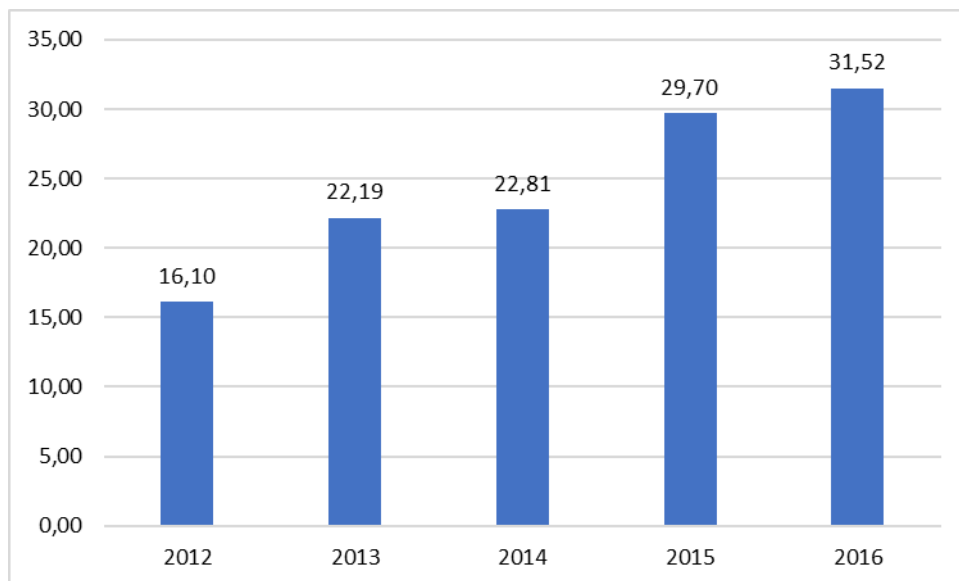
Yritys X Oy:n käyttöpääomaprosentti on pysynyt suhteellisen matalalla tasolla koko tarkastelujakson ajalla (kuvio 14). Vuonna 2012 tunnusluvun arvo oli 12,1 %, josta se seuraavana vuonna laski 7,2 %:iin. Vuodesta 2014 lähtien se on kasvanut hillitysti, ollen ensin 11,3 %, nousten seuraavana vuonna 14,0 %:iin. Vuonna 2016 tunnusluvun arvo on 15,2 %. Käytännössä käyttöpääoma on kasvanut, koska yrityksen myyntikin on kasvanut; vaihto-omaisuus ja myyntisaamiset ovat kasvaneet.

4.4.3 Myyntisaamisten kiertoaika

Myyntisaamisten kiertoaika kertoo, kuinka pitkään yrityksen liikevaihto on saamisina, ennen kuin se on rahana yrityksen kassassa. Käytännössä tunnusluvun avulla voidaan selvittää, miten tehokas yrityksen perintä on ja miten pitkiä maksuaikoja yritys tarjoaa asiakkailleen. (Balance Consulting, 2017.) Kun myyntisaamisten kiertoaikaa halutaan lyhentää, keinoja ovat tarkkaan harkitut luotolla myynnit, laskutuskäytäntöjen uusiminen, käteisalennukset, perinnän tiukentaminen ja saamisten myyminen rahoitusyhtiöille. Myyntisaamiset sitovat pääomaa, joten kiertoaajan lyhentyessä yrityksen kassaan vapautuu pääomaa ja maksuvalmius paranee. (Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 138-139.)

Suomen yrittäjät (2015) kertoo tiedotteessaan vuoden 2015 toukokuussa voimaan astuneesta muutoksesta, jonka mukaan yritysten väliset maksuajat pyritään rajoittamaan 30 päivään, entisestä 60 päivästä. Myös pidemmät maksuajat ovat mahdollisia, jos niistä on erityisesti sovittu. Usein PK-yritys joutuu itse vaikeuksiin, kun se ei saa maksua tuotteista tai palveluista ajoissa. Tällöin yrityksen tulee löytää vaihtoehtoisia rahoitusta. (Yrittäjät, 2015.) Myyntisaamisten kiertoaika ilmaistaan päivinä ja se lasketaan kaavalla 15. (Yritystutkimus ry, 2011, 97):

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika, pv} = \frac{365 \times (\text{Myyntisaamiset} + \text{sisäiset myyntisaamiset})}{\text{Liikevaihto (12kk)}} \quad (15)$$

Kuvio 15. Kohdeyrityksen myyntisaamisten kierto, pv.

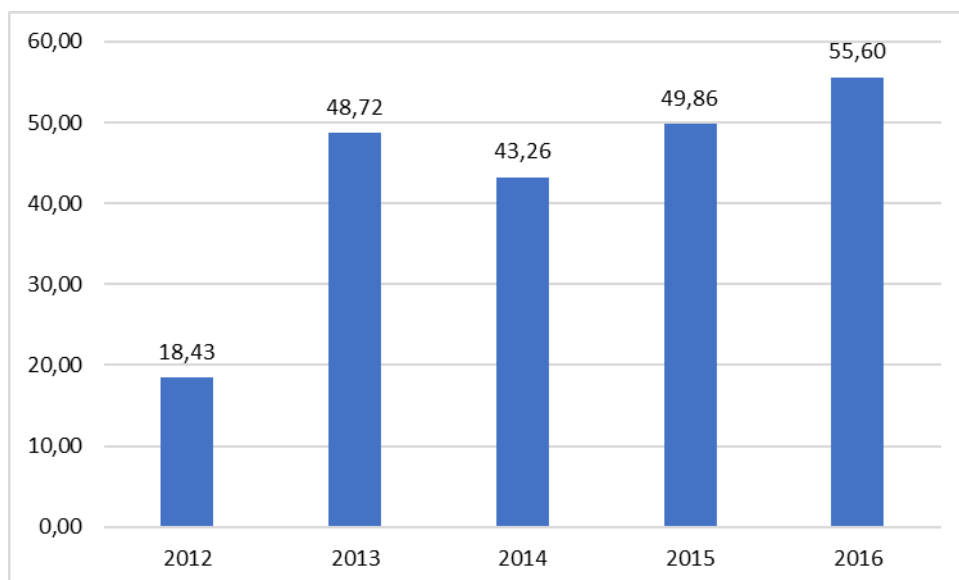
Tarkastelujaksolla tunnusluvun arvo on kasvanut vuosittain, ollen vuonna 2015 jo 30 päivää (kuvio 15). Lakiuudistus ei ole ainakaan seuraavana vuonna vielä vaikuttanut, sillä vuonna 2016 Yritys X Oy:n myyntisaamisten kiertoaika oli 32 päivää. Vuodesta 2012 tunnusluvun arvo on kasvanut vuosittain, ollen ensimmäisenä tarkasteluvuonna ainoastaan 16 päivää. Seuraavana kahtena vuotena kiertoajat nousivat ensin 22 päivään, ja siitä 23 päivään. Vuonna 2015 kiertoaika on noussut jo 30:een päivään. Niskasen ja Niskasen (2003, 124) mukaan lisääntynyt myynti vaikuttaa kasvaneeseen myyntisaamisten kiertoaikaan. Tämä näkyy myös Yritys X Oy:n tapauksessa, sillä yrityksen myynti on kasvanut vuosi

vuodelta. Jos yritys antaa asiakkailleen pitkiä maksuaikoja, kasvattaa se automaattisesti myyntisaamisten kiertoaikoja.

4.4.4 Ostovelkojen kiertoaika

Ostovelkojen kiertoaika kertoo, kuinka monta päivää keskimäärin yritys on käyttänyt maksuaikaa ostovelkojensa maksuun (Yritystutkimus ry, 2011, 69). Yleisesti ottaen, kiertoajan pidentyessä, yrityksen maksuvalmius on heikentynyt. Yrityksen maksuvalmiuden kannalta vakaa tilanne on, kun myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajat ovat lähes yhtä suuret. Kun ostovelkojen maksuaika ylittää hiukan myyntisaamisten kiertoajan, on tilanne yleensä hyvä. (Balance Consulting, 2017.) Ostovelkojen kiertoaika ilmaistaan päivinä ja se lasketaan kaavalla 16. (Yritystutkimus ry, 2011, 98):

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika, pv} = \frac{365 \times (\text{Ostovelat} + \text{sisäiset ostovelat})}{\text{Ostot} + \text{ulkopuoliset palvelut (12kk)}} \quad (16)$$

Kuvio 16. Kohdeyrityksen ostovelkojen kierto, pv.

Ostovelkojen kiertoajan osalta, Yritys X Oy:n trendi jatkuu myös tässä (kuvio 16). Vuoden 2012 arvo 18,43 on kasvanut vuoden 2015 osalta jo 49,86 päivään. Eroa on siis lähes 32 päivää. Vuonna 2016 ostovelkojen kierto on noussut jo arvoon 56, joten ostovelat kiertävät jatkuvasti hitaammin kuin edellisinä

vuosina. Balance Consulting:in (2017) mukaan, suositus olisi, että ostovelkojen kiertonopeus ylittää hiukan myyntisaamisten maksuajan. Mitä nopeammin ostovelat kiertävät, sitä paremmin yritys on hoitanut ostovelkansa ja voi hyödyntää esimerkiksi käteisalennuksia. Yleensä pitkäksi venyneet maksuajat viittaavat maksuvaikeuksiin tai hoitamattomiin ostovelkoihin, mutta myös muihin tunnuslukuihin tulee kiinnittää huomiota samalla. (Balance Consulting, 2017.) Vielä vuonna 2012 Yritys X Oy:n myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajat ovat hyvällä tavalla suhteessa toisiinsa, mutta jo vuonna 2013 muutos on selvästi nähtävissä. Vuodesta 2013, ostovelkojen sekä myyntisaamisten kiertoaikojen ero on jokaisena vertailuvuonna vähintään 20 päivää.

Toisaalta monet hyvin markkina-asemansa vakiinnuttaneet yritykset pystyvät määrittelemään pidempiä maksuaikoja, vaikka maksujen suhteen ei olisikaan ongelmia. Yritys voi hyötyä suuresti ostovelkojen tuomasta ilmaisesta rahoituksesta, koska ostovelka on niille korotonta luottoa. (Niskanen & Niskanen, 2003, 125-126.)

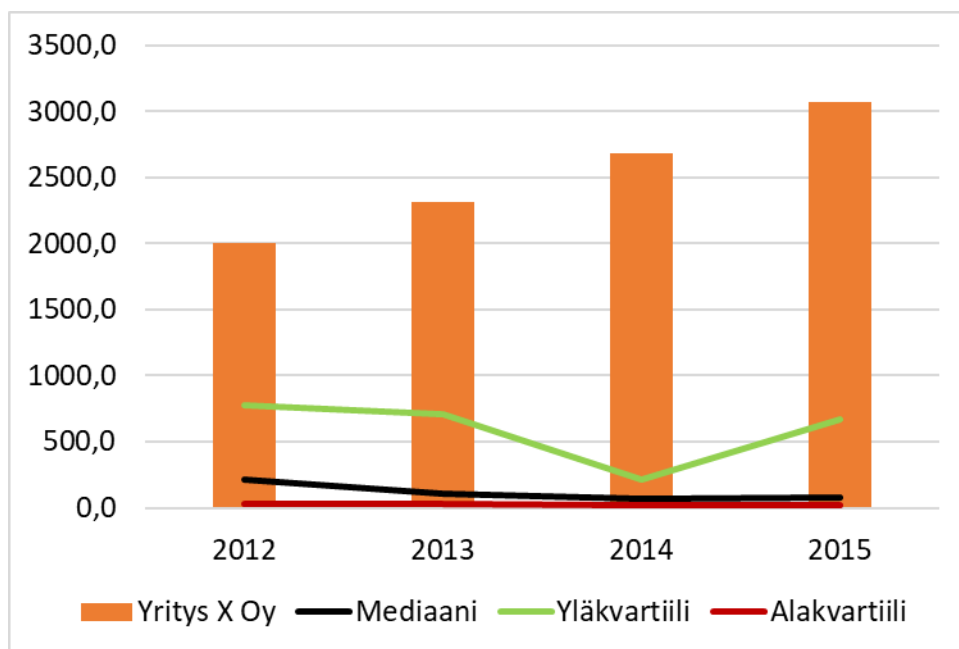
5 Toimialavertailu

Finnvera Oyj julkaisee toimialaraportteja tunnusluvuittain. Jokaisen toimialan kohdalla, kerrotaan mediaani- sekä ylä- ja alakvartiililuvut. Kaikki toimialaan kuuluvat yritykset järjestetään tunnusluvun mukaan paremmuusjärjestykseen, ja mediaaniksi jää keskimmäisen yrityksen saama tunnusluku. Näin ollen yritykset jakautuvat kahteen osaan, mediaaniyritystä parempiin ja mediaaniyritystä huonompiin yrityksiin. Jotta voidaan määritellä ylä- ja alakvartiilit, jaetaan yritykset neljään osaan. Yläkvartiiliin kuuluu yritykset, joiden tunnusluvut kuuluvat parhaaseen neljännekseen. Alakvartiiliin kuuluu yritykset, joiden tunnusluvut ovat huonoimmassa neljänneksessä. Yleensä tunnusluvun arvo on sitä parempi, mitä isompi se on. Esimerkiksi käyttöpääomaprosentti, myyntisaamisten kiertoaika ja suhteellinen velkaantuneisuus ovat kuitenkin sellaisia tunnuslukuja, joiden arvo on sitä parempi, mitä pienempi se on. (Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 181-

183.) Vertailut tehdään vuosilta 2012–2015, sillä Finnveran tilaistoista ei löydy vielä vuoden 2016 tilinpäätöstietoja.

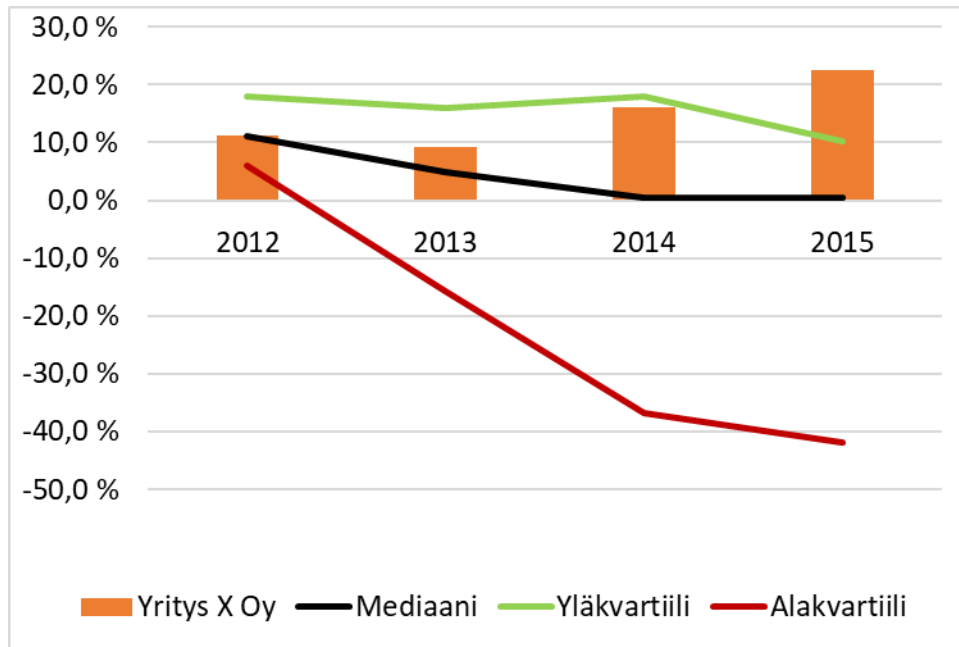
5.1 Kannattavuuden tunnuslukujen vertailu

Kannattavuuden tunnuslukujen osalta toimialavertailussa esitetään liikevaihto, käyttökate, liiketulos, nettotulos, rahoitustulos, kokonaispääoman tuotto sekä sijoitetun pääoman tuotto.

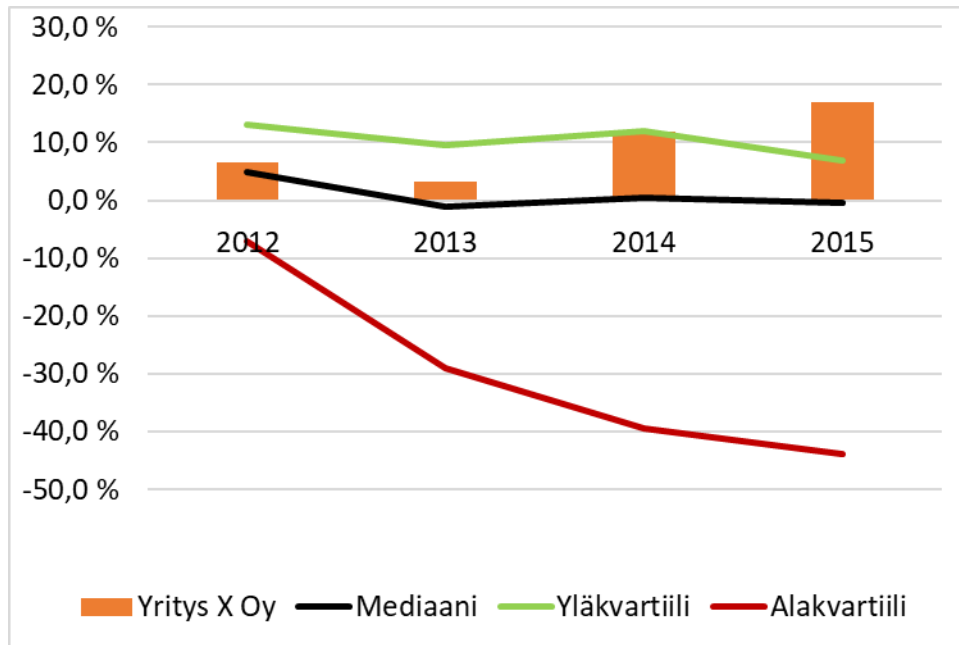
Kuvio 17. Kohdeyrityksen ja toimialan liikevaihto, 1000€.

Yritys X Oy:n liikevaihto on toimialaan verrattuna hyvällä tasolla. Se on jokaisena vertailuvuotena toimialan yläkvartiilissa ja selvästi toimialan parhaimmistoa (kuvio 17). Esimerkiksi vuonna 2015 yrityksen liikevaihto on 3 miljoonan euron luokkaa, kun toimialan yläkvartiili on noin 675 000 eurossa. Toimialan liikevaihto on hieman laskusuunnassa, ja varsinkin vuonna 2014 toimialan yleinen liikevaihto on ollut matalalla. Yritys X Oy:n kehitys on ollut päinvastaista, ja se on pystynyt kasvattamaan liikevaihtoa jokaisena vuonna suhteellisen tasaisesti.

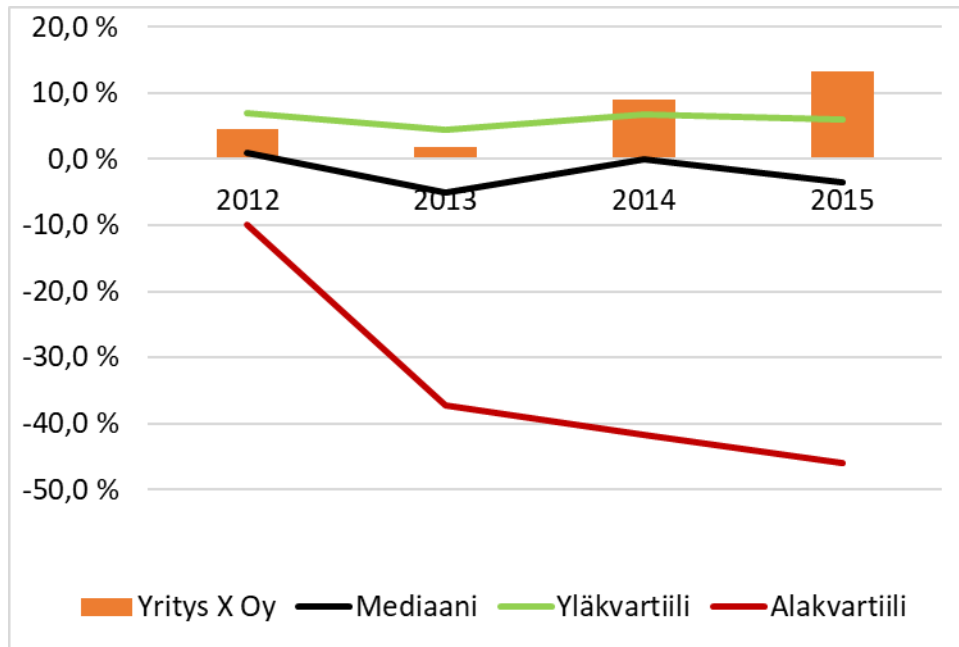
Kuvio 18. Kohdeyrityksen ja toimialan käyttökate-%.

Toimialan sisällä käyttökateen vertailua vaikeuttaa se, että joku yritys saattaa vuokrata tuotantovälineitään, joka siten vähentää käyttökateä. Jos yritys omistaa tuotantovälineensä itse, kulut tulevat tuloslaskelmassa vasta käyttökateen jälkeen, poistoina ja rahoituskuluina. (Yritystutkimus ry, 2011, 61.) Toimialaan verrattuna Yritys X Oy:n käyttökateprosentti ylittää jokaisena vertailuvuotena toimialan mediaanin, ja viimeisenä vertailuvuonna 2015. se on jo selvästi yläkvartiilissa (kuvio 18). Toimialan yleinen kehitys on ollut selvästi laskemaan päin. Kaksi viimeistä vertailuvuotta kertovat jo karua tulosta toimialan käyttökateista, sillä puolella yrityksistä käyttökate ei nouse edes 0,5 % yläpuolelle. Vuoden 2015 tilanne on yrityksen kannalta hyvä, sillä sen käyttökate 22,5 % nousee selvästi yläkvartiiliin, rajan ollessa 10,3 %.

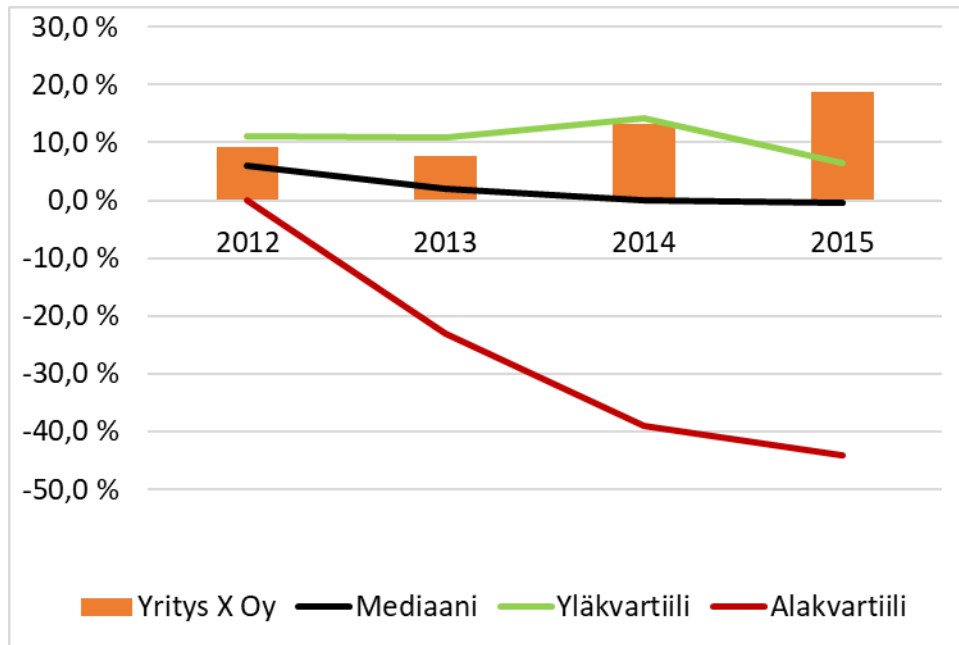
Kuvio 19. Kohdeyrityksen ja toimialan liike-tulos-%.

Toimialaan verrattuna Yritys X Oy:n liike-tulos on pysynyt tasaisesti mediaanin yläpuolella, ja vuodesta 2014 eteenpäin liike-tulos on jo yläkvartiilissa (kuvio 19). Myös liike-tulos noudattaa toimialan kehityksen näkökulmasta samalta kuin käyt-tökäteen kehitys. Vuosien 2013–2015 välillä, noin puolet yrityksistä jää tappiol-le, kun mediaaniluvut ovat -1 ja 0,5 prosentin välillä. Varsinkin todella huonosti menestyviä yrityksiä on vuosi vuodelta enemmän, ja niiden liike-tappioprosentit kasvavat vuosi vuodelta, kun jo vuonna 2015 neljännes yrityksistä jäi ainakin 44 % tappiolle. Vuonna 2015 yrityksen liike-tulos on toimialaan verrattuna hyvällä tasolla, sillä se kuuluu selvästi yläkvartiiliin, jonka raja on 7. Yrityksen liike-tulos vuonna 2015 oli 17 %.

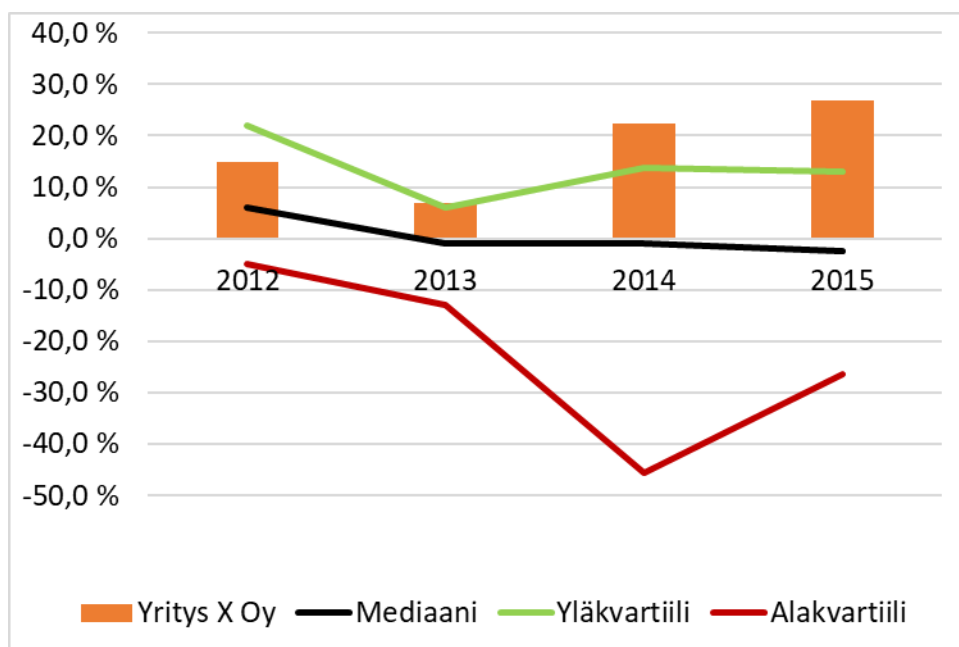
Kuvio 20. Kohdeyrityksen ja toimialan nettotulos-%.

Yritys X Oy:n nettotulos on jokaisena vertailuvuotena pysynyt toimialan mediaanin yläpuolella, ja vuodesta 2014 eteenpäin se on toimialaan verrattuna yläkvartiilissa (kuvio 20). Toimialalla nettotulokset ovat keskimäärin matalalla, sillä mediaanikin ylittää 0 % raja-arvon ainoastaan vuonna 2012, ollen 1. Myös Yritys X Oy:n nettotulos on viimeisenä vertailuvuonna, 2015, toimialaan verrattuna hyvällä tasolla. Kun yläkvartiilin raja on 6 %, on Yritys X Oy:n nettotulos 13,2 % yli tuplasti parempi.

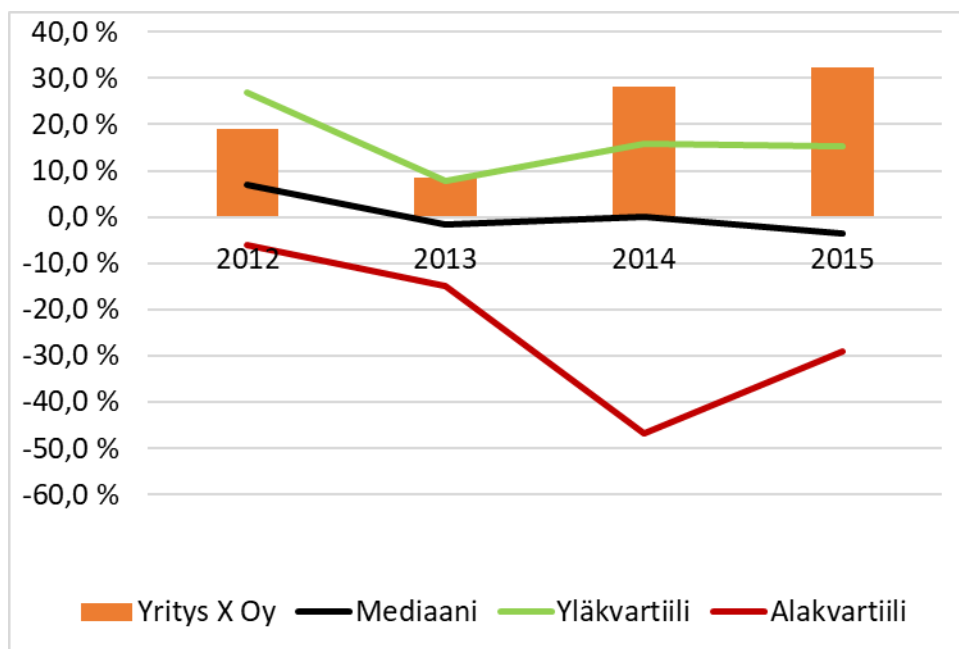
Kuvio 21. Kohdeyrityksen ja toimialan rahoitustulos-%.

Yritys X Oy:n rahoitustulos on pysynyt toimialaankin verrattuna hyvällä tasolla jokaisena vertailuvuonna (kuvio 21). Se ylittää mediaanin jokaisena vuonna ja vuonna 2015 se on jo selvästi yli yläkvartiilin. Yleisesti rahoitustulos on kehittynyt toimialalla negatiiviseen suuntaan vuosi vuodelta, joten Yritys X Oy:n 18,7 % rahoitustulos viimeisenä vertailuvuonna 2015 on varsin hyvä. Yläkvartiilin raja vuonna 2015 oli 6,5 %.

Kuvio 22. Kohdeyrityksen ja toimialan kokonaispääoman tuotto-%.

Yritys X Oy:n kokonaispääoman tuotto on toimialaan verrattuna varsin hyvä. Ainoastaan ensimmäisenä vertailuvuonna, 2012, se on alle yläkvartiiliin (kuvio 22). Vuonna 2014 ja 2015 Yritys X Oy:n kokonaispääoman tuotto on ollut reilusti toimialan yläkvartiilissa. Kokonaisuudessaan yritysten paras neljännes pystyy varsin hyvin pitämään kokonaispääoman tuoton hyvällä tasolla, vuoden 2013 laskua lukuun ottamatta. Vuoden 2015 kokonaispääoman tuotto on Yritys X Oy:llä hyvällä tasolla, ollen 26,9 %. Yläkvartiilin raja samaisena vuonna oli 13 %.

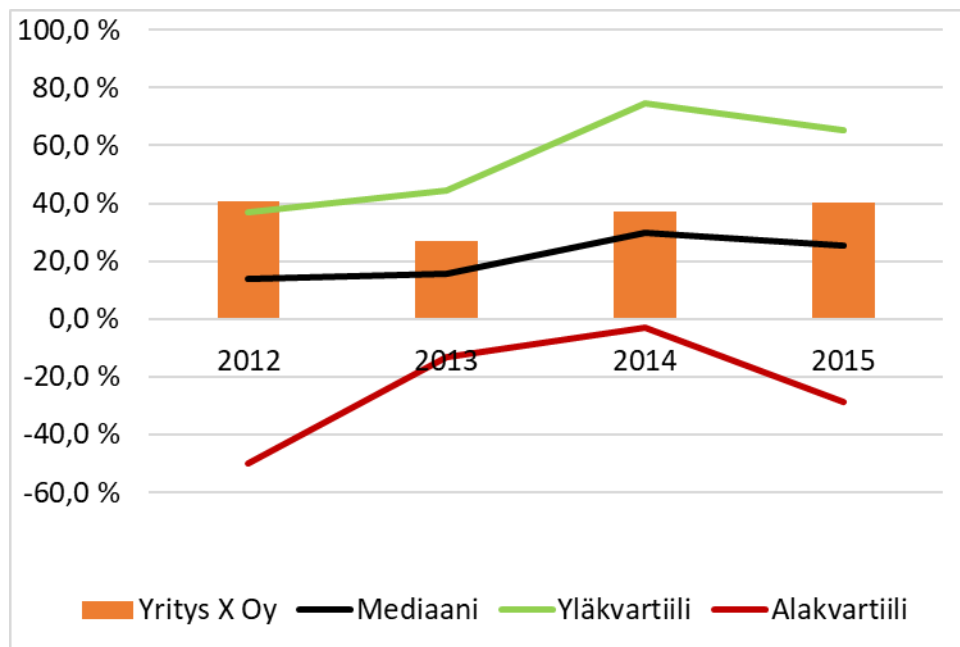

Kuvio 23. Kohdeyrityksen ja toimialan sijoitetun pääoman tuotto-%.

Sijoitetun pääoman tuotto on jokaisena, lukuun ottamatta vuotta 2012, pysynyt toimialan yläkvartiilissa (kuvio 23). Vuonna 2014 ja 2015, se on noussut keskimäärin 30 prosenttiin, joka on selvästi toimialan yläkvartiilissa. Vuonna 2015 yläkvartiilin raja meni 15,3 %:ssa, jonka Yritys X Oy ylittää selvästi arvolla 32,5 %.

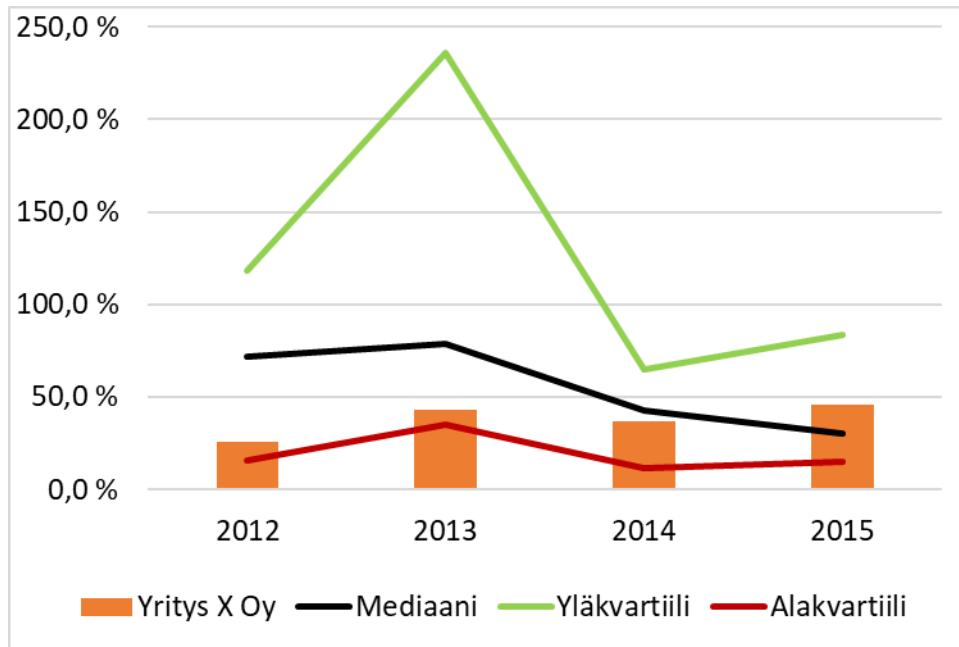
5.2 Vakavaraisuuden tunnuslukujen vertailu

Vakavaraisuuden tunnuslukujen osalta toimialavertailussa esitetään suhteellinen velkaantuneisuus sekä omavaraisuusaste.

Kuvio 24. Kohdeyrityksen ja toimialan omavaraisuusaste-%.

Yritys X Oy:n omavaraisuusaste on toimialaan verrattuna vuonna 2012 ollut yläkvartiilissa (kuvio 24). Muina vertailuvuosina, se on ylittänyt toimialan mediaanin. Suhteessa toimialaan, sen voi siis sanoa olevan hyvällä tasolla. Kun tarkastellaan tarkemmin vuotta 2015, toimialan mediaani menee 25,5 %:ssa, ja yläkvartiilin raja sen sijaan jopa 65,8 %:ssa. Yritys X Oy:n omavaraisuusaste on samaisena vuonna 40,5 %, eli ylittää selvästi mediaanin, mutta ei kuitenkaan yllä yläkvartiiliin.

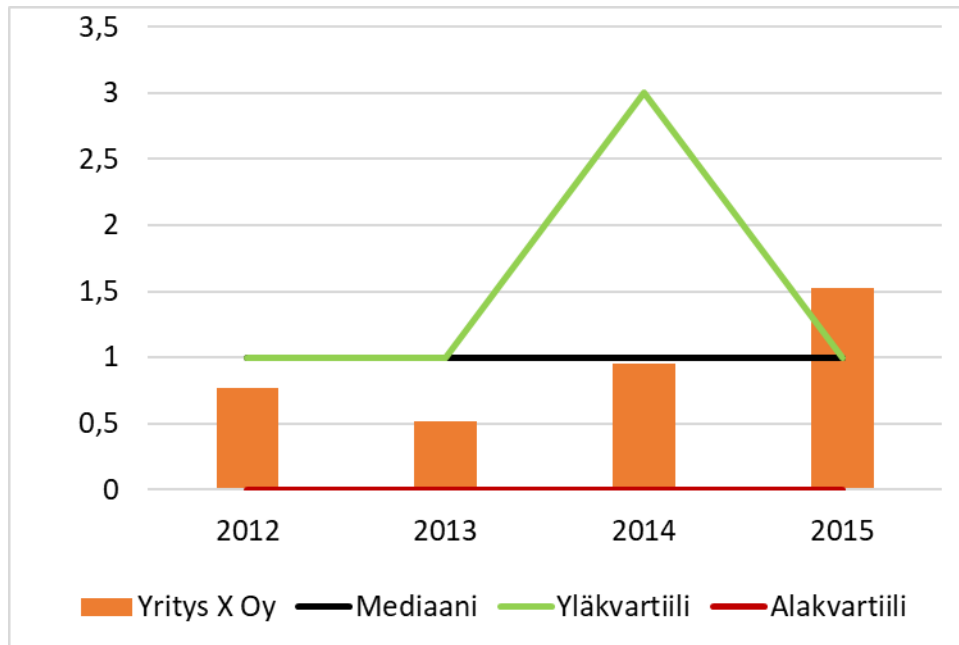

Kuvio 25. Kohdeyrityksen ja toimialan suhteellinen velkaantuneisuus-%.

Yritys X Oy:n suhteellinen velkaantuneisuus on kolmena ensimmäisenä vertailuvuonna ollut mediaanin alapuolella, eli tässä tapauksessa paremmalla puolella (kuvio 25). Vuonna 2015 Yritys X Oy:n suhteellinen velkaantuneisuus 45,5 %, ylittää toimialan mediaanin, joka on kyseisenä vuonna 30 %. Tämä tarkoittaa sitä, että toimialaan verrattuna Yritys X Oy on kahteen osaan jaetun yrittäjäjoukon huonommalla puolella. Kohdeyritys on siis ollut velkaantuneempi kuin toimialan mediaaniyritys.

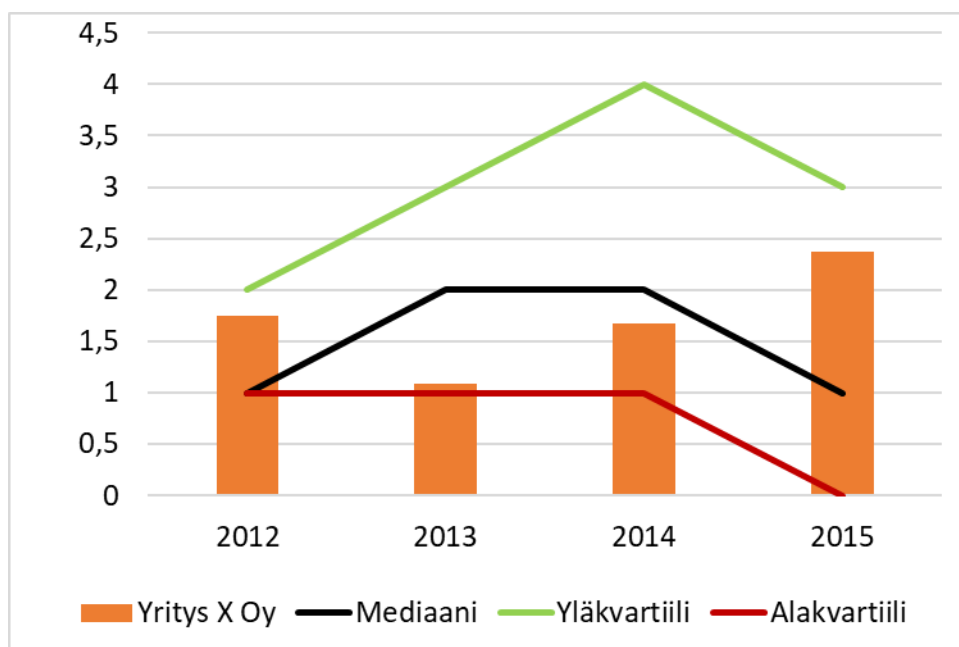
5.3 Maksuvalmiuden tunnuslukujen vertailu

Maksuvalmiuden tunnuslukujen osalta toimialavertailussa esitetään quick ratio sekä current ratio.

Kuvio 26. Kohdeyrityksen ja toimialan quick ratio.

Yritys X Oy:n quick ratio arvo pysyttelee vuosina 2012–2014 mediaanin alapuolella, mutta vuonna 2015 se on kuitenkin jo noussut 1,52:een, ollen mediaanin yläpuolella (kuvio 26). Vuonna 2015 mediaanin ja yläkvartiilin rajat ovat molemmat luku 1, joten tarkkoja analyysyjä tästä ei pysty tekemään. Vaikka vertailua ei vielä vuodesta 2016 voida toimialan muihin yrityksiin tehdä, on Yritys X Oy:n tunnusluku tippunut alle yhteen, ollen siis taas tyydyttävällä tasolla.

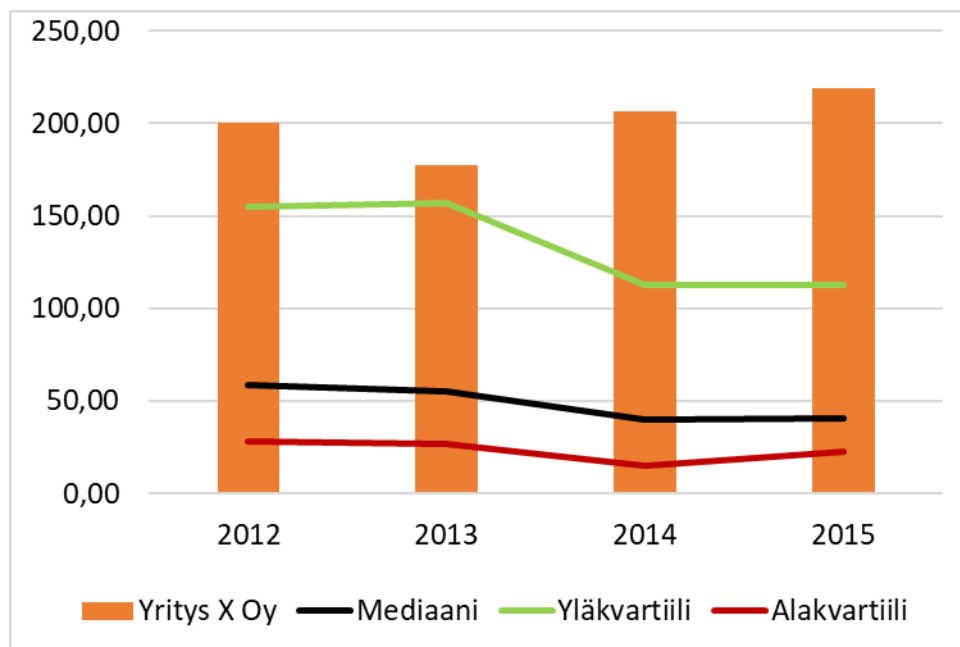

Kuvio 27. Kohdeyrityksen ja toimialan current ratio.

Yritys X Oy:n current ratio arvot jäävät toimialaan verrattuna vuosina 2012 sekä 2015 mediaanin yläpuolelle, mutta vuosina 2013 ja 2014 mediaanin alapuolelle (kuvio 27). Vuotta 2015 tarkemmin tarkastellessa voi huomata, että Yritys X Oy:n current ratio arvo on noussut jo 2,38:aan, joka nousee jo selvästi mediaanin yläpuolelle, joka kyseisenä vuonna on 1. Yläkvartiiliin Yritys X Oy ei aivan yllä, sillä vuonna 2013, raja kulkee luvussa 3.

5.4 Tehokkuuden tunnuslukujen vertailu

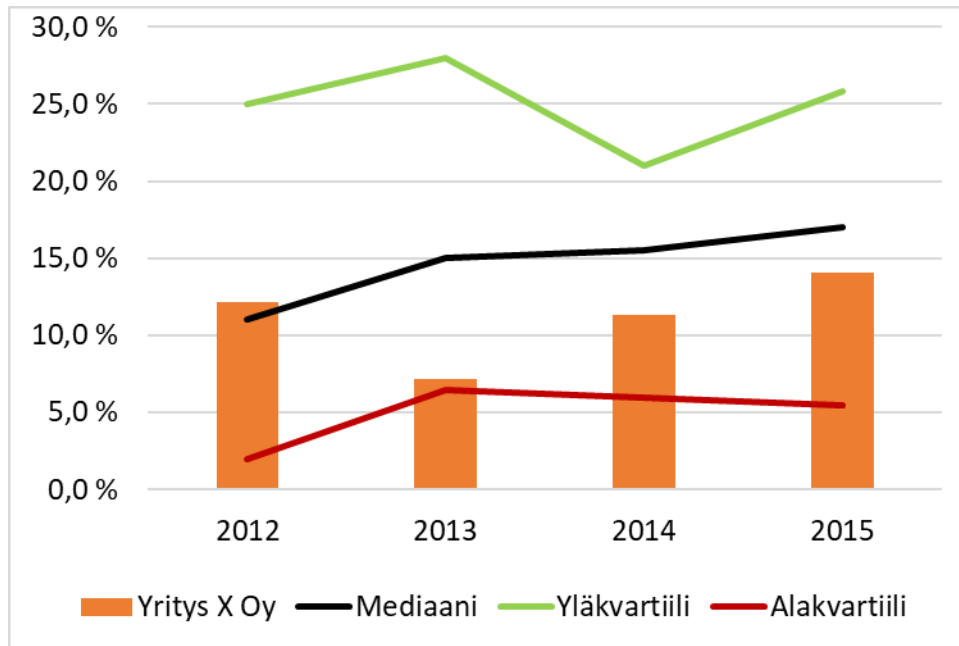
Tehokkuuden tunnuslukujen osalta toimialavertailussa esitetään liikevaihto per henkilö, käyttöpääomaprosentti, myyntisaamisten kiertoaika sekä ostovelkojen kiertoaika.

Kuvio 28. Kohdeyrityksen ja toimialan liikevaihto t€/hlö.

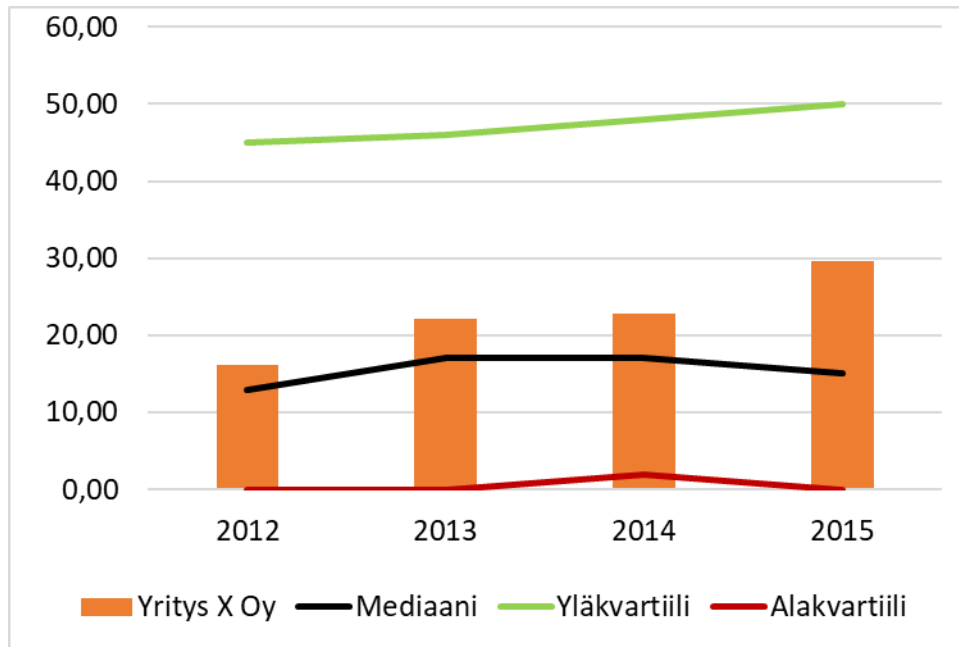
Yritys X Oy:n liikevaihto/ henkilö on vuodesta toiseen toimialaan verrattuna reilusti yläkvartiilissa (kuvio 28). Toimialalla kehitys näyttäisi olevan hiukan laskemaan päin tarkastelujaksolla, ja vuonna 2015 mediaanin raja on 41 000 euroa/hlö ja yläkvartiilin raja sen sijaan on 113 000 euroa. Yritys X Oy:n liikevaihto

henkilöä kohden on vuonna 2015 peräti 219 110 euroa, joten se on selvästi toimialan yläkvartiilissa.

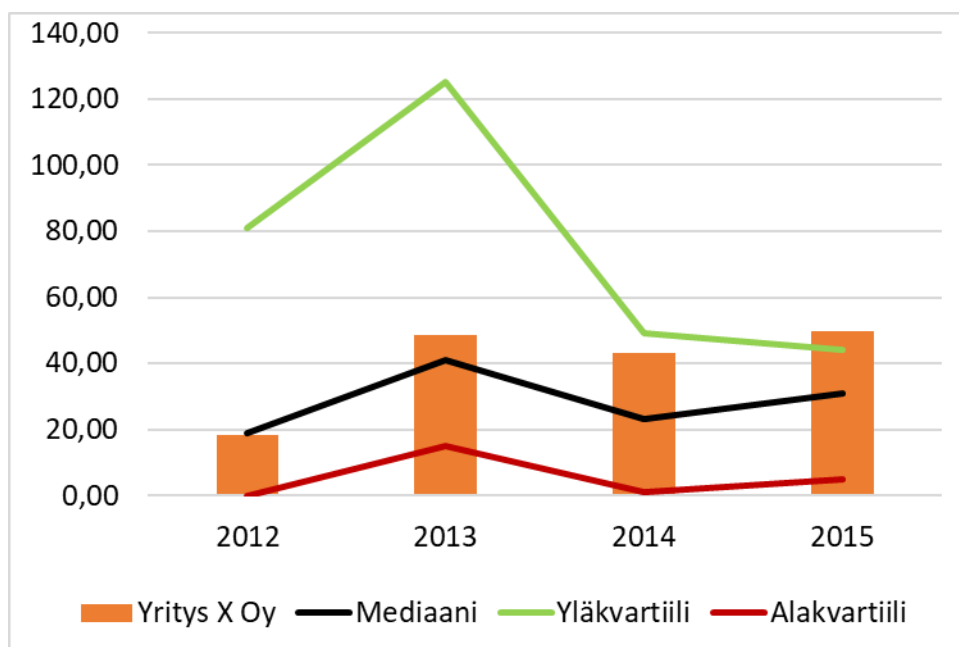
Kuvio 29. Kohdeyrityksen ja toimialan käyttöpääoma-%.

Toimialaan verrattuna, Yritys X Oy:n käyttöpääoma on ainoastaan vuonna 2012 mediaanin yläpuolella, kun taas vuosina 2013–2015 luvut ovat mediaanin alapuolella (kuvio 29). Käyttöpääomaprosenttia tarkastellessa, mediaanin alapuolelle jääneet yritykset ovat niin sanotusti paremmalla puolella. Vuonna 2015, mediaanin raja kulkee 17 %:ssa, kun Yritys X Oy:llä tämä luku on kyseisenä vuonna 14 %.

Kuvio 30. Kohdeyrityksen ja toimialan myyntisaamisten kierto, pv.

Yritys X Oy:n myyntisaamisten kiertoaika on toimialaan verrattuna mediaanin yläpuolella joka tarkasteluvuonna (kuvio 30). Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Yritys X Oy:n asiakkaat maksavat laskut yritykselle hitaammin kuin asiakkaat toimialan mediaaniyritykselle. Keskimäärin toimialalla kehitys on pysynyt suhteellisen tasaisena. Vuonna 2015 toimialan mediaani on 15 päivää, kun Yritys X Oy:n luku on 29,7 päivää.

Kuvio 31. Kohdeyrityksen ja toimialan ostovelkojen kierto, pv.

Vielä vuonna 2012 Yritys X Oy:n ostovelkojen kiertoaika on toimialaan nähden mediaanin alapuolella, mutta seuraavina vuonna se on jo mediaanin yläpuolella, nousten vuonna 2015 jo yläkvartiiliin (kuvio 31). Tämä tarkoittaa siis sitä, että Yritys X Oy maksaa laskunsa huomattavasti hitaammin kuin toimialan mediaani.

6 Kohdeyritys Yritys X Oy

6.1 Kysely yritykselle

Aineiston hankinta haastattelemalla antoi minulle kuvan siitä, millä pohjalla tilinpäätöstietojen analysointi oli kirjoitushetkellä yrityksessä ja miten tietoja jo mahdollisesti hyödynnetään. Haastattelu (liite 4) toteutettiin yksilöhaastatteluna Yritys X Oy:n toimitusjohtajan kanssa.

Päällimmäinen tulos oli se, että kohdeyrityksen johto ei käytä tukena tunnuslukujen antamaa informaatiota. Tilinpäätöksen tarkastelu keskittyy siihen, että yrityksen tulos on positiivinen ja mieluiten aina parempi, kuin edelliseen vuoteen verrattaessa. Tavoitteena on saada liikevaihto kasvamaan, ja tietenkin sitä myötä myös tulos.

Kohdeyrityksen johto pyrkii seuraamaan tiiviisti sitä, mihin suuntaan yrityksen tulos on muodostumassa. Esimerkiksi myyntiä ja tulosta verrataan varsinkin loppuvuodesta päivittäin siten, että vuoden takaista lukua verrataan tarkastelupäivän tilanteeseen. Lähinnä keskitytäänkin siis siihen, että yritys olisi niin myynnillisesti kuin tuloksellisestikin parempi kuin vuosi sitten.

Käytännössä kohdeyrityksessä siis ei tehdä tietoisia toimenpiteitä esimerkiksi siitä, miten kannattavuutta, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta voisi parantaa. Alan yleistä kehitystä kohdeyrityksessä seurataan samantyylisten kilpailijoiden kautta. Lähinnä samantyyllisistä yrityksistä tarkkaillaan yleisellä tasolla sitä, miten näillä yrityksillä menee.

Yritykseen tehty haastattelu avasi yrityksen ostovelkojen sekä myyntisaamisten kiertoaikoja. Yritys pyrkii hyödyntämään aina laskuille mahdollisesti annetut kassa-alennukset, ja enemmän huolta herättää se, miksi yritykset vaativat pitkiä maksuehtoja laskuilleen, mutta lopulta eivät koskaan käytä niitä. Alalla vallitsee kuitenkin pitkä, 60 päivän maksuehto, joten osaltaan se kasvattaa koko toimialan maksuaikoja. Esimerkiksi vuonna 2016 kohdeyrityksen ostovelkojen kiertoaika lähentelee jo 60 päivää, joten selvästi suurin osa laskuista maksetaan vielä vasta joko eräpäivänä tai vasta sen jälkeen.

6.2 Tulevaisuus ja tuleva kehitys

6.2.1 Kannattavuus

Kohdeyrityksen lähiajan tavoitteet ovat siinä, että se haluaa kehittyä taloudellisesti aina paremmaksi kuin mitä se edellisenä vuonna on ollut. Lähinnä se tarkoittaa sitä, että liikevaihdon halutaan kasvavan vuosittain, joka heijastaa siten myös tuloksen kasvamiseen.

Vaikka jokainen liikevaihtoon suhteutettu katemittari on laskenut vuonna 2016, on kyseessä luultavasti vain pieni pudotus ja luultavasti vuoden 2017 tilinpäätöksessä lasku ei jatku. Yritys on palkannut vuonna 2016 5 työntekijää lisää, käyttänyt huomattavasti enemmän ulkopuolisia palveluja, sekä ostanut huomattavasti enemmän aineita ja tarvikkeita tilikauden aikana. Se, että kulut ovat vuonna 2016 ovat kasvaneet suhteessa tuottoihin, voi kääntyä ensi vuonna jo päinvastaiseksi tilanteeksi.

Kohdeyrityksen poistot vuonna 2016 ovat olleet reilusti suuremmat kuin edellisenä vuonna. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kohdeyritykseen on tehty investointi. Luultavasti investointi alkaa tuottaa vasta tulevinä vuosina, joten tälläkin osin kannattavuus näyttäisi olevan vakaalla tasolla.

Käytännössä pääomien tuotto prosenttien putoaminen viimeisenä tarkasteluvuonna, pohjautuu myös edellä mainittuihin seikkoihin. Voitto prosenttien laskusuunta on siis vaikuttanut myös näihin tunnuslukuihin ja todennäköisesti tulevaisuudessa putoaminen ei jatku. Kokonaisuudessaan yrityksen kannattavuus on kuitenkin vakaalla pohjalla.

6.2.2 Vakavaraisuus

Kohdeyritys on jatkuvasti pystynyt kasvattamaan omavaraisuusastetta viime vuosien aikana, ja vuonna 2016 sen arvo on todella vahva ja selvästi yli ohjearvon antaman hyvän rajan. Käytännössä tähän on vaikuttanut oma pääoman kasvaminen suhteessa taseen loppusummaan. Kohdeyrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on pysynyt suhteellisen hyvällä tasolla koko tarkastelujakson ajan, joka johtuu maltillisista korollisten lainojen nostoista. Varsinkin vuoden 2016 tilanne kertoo jo paljon siitä, että kohdeyritys on vakavarainen. Periaatteessa kohdeyrityksen oma pääoma on niin hyvällä tasolla, että yrityksellä on mahdollisuus tulevaisuudessa tarvittaessa ottaa velkaa, ilman että sen vakavaraisuus kärsii.

Kohdeyritys vaikuttaa tunnuslukujen osalta vakavaraiselta, joten sen tulevaisuus näyttää hyvältä ja sillä on hyvät edellytykset esimerkiksi investointien tekemiseen, sillä ainakaan vakavaraisuuden osalta lainansaanti ei pitäisi olla ongelma. (Salmi & Rekola-Nieminen, 2004, 128.)

6.2.3 Maksuvalmius

Tällä hetkellä yrityksen maksuvalmius on tyydyttävällä tasolla, joten jos halutaan pyrkiä hyvään maksuvalmiuteen, on tulevaisuudessa mahdollisuus vaikuttaa näihin tunnuslukuihin. Jotta kohdeyrityksen quick ratio arvo nousisi ohjearvojen antamalle hyvälle tasolle, tulisi yrityksen rahoitusomaisuuden olla suurempi. Tällöin rahoitusomaisuus riittäisi paremmin kattamaan yrityksen ly-

hytaikaiset velat. Käytännössä rahoitusomaisuuden kasvaminen nostaisi samalla myös kohdeyrityksen current ratio arvoa. Toisaalta kohdeyrityksen omavaraisuusaste on hyvällä tasolla, joten sillä on mahdollisuus täyttää rahoitusvajettaan mahdollisesti myös velalla (Balance Consulting, 2017).

6.2.4 Tehokkuus

Pääoman käyttöön liittyvä tehokkuus olisi kohdeyrityksessä mahdollisuus nostaa paremmalle tasolle, sillä ostovelkojen kiertoaika alkaa olla jo vuonna 2016 turhankin pitkä sekä poikkeaa huomattavasti esimerkiksi toimialan mediaanista. Toisaalta yritykselle kyse on ilmaisesta rahoituksesta, koska ostovelka on korotonta. Toisaalta ostovelkoja lykkäämällä, kohdeyrityksen tulo-rahoituksen riittävyys paranee, vaikka tämä ei yrityksen pyrkimys olisikaan (Balance Consulting, 2017.) Vaikka kohdeyritys käyttää mahdollisuuksien mukaan käteisalennukset hyvin, suurin osa laskuista vaikuttaisi silti maksettavan vasta eräpäivänä tai vasta sen jälkeen. Käytännössä ostovelkojen kiertoaikaan pystyy siis helposti vaikuttamaan nopeuttamalla ostovelkojen maksua. Kohdeyrityksen käyttöpääoma on kasvanut hillitysti yrityksen kasvun rinnalla, ja kehitys luultavasti tulee jatkumaan myös tulevaisuudessa. Vaikuttaa siltä, että kohdeyritys hallitsee käyttöpääomansa tehokkaasti myös tulevaisuudessa.

Henkilöstötehokkuus on kohdeyrityksessä laskenut vuonna 2016 selvästi, joka luultavasti liittyy uusien työntekijöiden palkkaamiseen. Käytännössä henkilöstötehokkuus perustuu siihen, että tehdään oikeita asioita ja että aikaa ei mene hukkatyöhön. Tehokkuuteen ja hukkatyöhön liittyy laajasti asioita, mutta päälimmäisinä sen parantamiseen auttaa tarpeettomien vaiheiden poistaminen, jolloin työntekijät käyttävät aikansa lisäarvoa tuottavaan työhön. (Canon, 2016.) Tehokkuudessa on kyse laajasta tarkastelukulmasta, ja pitemmällä aikavälillä siihen päästään vaikuttamaan konkreettisinkin toimenpitein. Kohdeyrityksen tilanteessa, tehokkuus luultavasti paranee taas tulevaisuudessa, kun henkilöstömäärän nopea kasvu ei enää vaikuta niin rajusti siihen vaikuttaviin tilinpäätöslukuihin, vaan prosessit saadaan tasapainotettua.

7 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä tilinpäätösanalyysi joensuulaiselle Yritys X Oy:lle ja tutkia, miten tunnusluvut ovat kehittyneet vuosien 2012–2016 välillä ja millaisena ne näyttäytyvät suhteessa toimialan tunnuslukuihin. Tarkoituksena oli selvittää, miten taantuma on vaikuttanut kohdeyrityksen taloudelliseen tilanteeseen ja sitä, miten yritys voisi hyödyntää tunnuslukuja yrityksen johtamisessa.

Tunnuslukujen laskemisen, vertailemisen ja yrityksen haastattelun keinoin, tutkimuksesta tuli kattava. Tunnuslukujen avulla päästiin tarkkailemaan kohdeyrityksen toiminnan laajuutta, kannattavuutta, vakavaraisuutta, maksuvalmiutta sekä tehokkuutta. Tunnusluvut valittiin Finnvera Oyj:n toimialatilastojen mukaan, joten tunnusluvuiksi valikoitui niin sanotusti yleisimmät tilinpäätösperusteiset tunnusluvut. Haastattelun avulla pääsin perehtymään siihen, millä tasolla tilinpäätöstä analysoidaan yrityksessä tällä hetkellä ja mihin asioihin tarkkailussa kiinnitetään huomioita esimerkiksi päivittäin.

Valitsin aiheeksi juuri tilinpäätösanalyysin, sillä halusin oppia paremmin ymmärtämään lukuja, joita tilinpäätös tuottaa. Oma osaaminen kehittyi valtavasti opinnäytetyöprosessin aikana. Jo yleiskäsitys tilinpäätöksen eri kokonaisuuksista avartui minulle paremmin, ja opin paljon yksityiskohtaisia tietoja esimerkiksi tunnuslukujen analysoinnista. Tilinpäätösanalyysin avulla pääsin laajasti tutustumaan teorioihin ja siihen, miten lukuja ja niiden kehitystä tulkitaan.

7.1 Tulokset ja arviointi

Tilastokeskuksen (2015) mukaan Suomessa vuonna 2012 alkanut taantuma jatkui vielä 2015 ensimmäisen neljänneksellä. Kansantalous on ollut taantumassa vuodesta 2012, sillä bruttokansantuote on laskenut kahtena peräkkäisenä vuosineljänneksenä edelliseen vuosineljännekseen verrattuna. Kun talous on laskusuhdanteessa, tuotannon kasvuvauhti hidastuu, joka vaikuttaa työttö-

myyden syntymiseen. Kohdeyrityksen henkilöstö on jokaisena vertailuvuonna joko noussut tai pysynyt samana. Näin ollen Yritys X Oy:n osalta suhdanteen vaihtelut ei ole vaikuttanut siihen, että yritys ei enää tarvitsisi samaa määrää työntekijöitä, vaan päinvastoin vuodesta 2012 sen työntekijämäärä on kasvanut 30 % vuoden 2013 loppuun mennessä. (Koskela & Souru, 2009, 96.)

Kun tarkastellaan tunnuslukujen kehitystä yleisesti vuosien 2012–2015 väliltä, voi vetää johtopäätöksen siitä, että vuosi 2013 on ollut vertailuvuosista huonoin. Vuonna 2013 monet tunnusluvut ovat heikoimpia, ja ovat selvästi tippuneet rajummin kuin muina vuonna. Toisaalta kun tarkastellaan toimialan yleistä kehitystä, on vuosi 2013 ollut myös toimialalla huono. Esimerkiksi velkaantuneisuus on yleisesti ollut selvästi korkeimmillaan, sijoitetun pääoman tuotto on ollut yleisesti matalalla ja ostovelat ovat kiertäneet yrityksissä huomattavasti pidempään, kun muina vuosina.

Yleisesti voidaan sanoa, että yritys on niin kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden kuin tehokkuudenkin näkökulmasta katsottuna menestyvä. Kun tarkastellaan viimeisintä vertailuvuotta 2015, tunnusluvut ovat pääosin toimialan mediaanin paremmalla puolella ja tärkeät tunnusluvut kuten pääoman tuotto prosentit ja liikevaihtoon suhteutetut tunnusluvut ovat selvästi koko toimialan parhaimmistoa ja yleistenkin mittaristojen mukaan jopa erinomaisissa luvuissa.

Toimialaan verrattuna yrityksen tunnusluvut näyttäytyvät varsin positiivisessa valossa. Suuri osa tunnusluvuista ovat niin toimialaan, kuin yleisten ohjearvojen mukaan erinomaisella tasolla. Yhteenvetona voi sanoa, että millään osalla alueella kohdeyritys ei kuulu toimialan huonoimpaan ryhmään, vaan on vähintään toimialan mediaanin tasolla. Poikkeuksena on vain muutama tunnusluvun arvo kahtena ensimmäisenä vertailuvuonna. Tarkastellessa toimialaa tunnuslukujen läpi, vaikuttaa siltä, että suurella osalla yrityksistä menee varsin huonosti, sillä alakvartiililuvut olivat jatkuvasti todella alhaisella tasolla. Jos tällaisia yrityksiä on keskimäärin 25 yrityksen joukossa suurin osa, heijastuu se myös yleiseen toimialatilastoon. Myös se, että toimialalla luultavasti toimii niin tuotannollisia yrityksiä kuin tukkumyyntiyrityksiä, vaikuttaa erilaisiin kulurakenteisiin.

Kokonaisuudessaan kohdeyritys vaikuttaa olevan taloudellisesti terve yritys. Se kasvaa, on kannattava, vakavarainen, sekä maksuvalmis. (Seppänen, 2011, 90.) Tällä hetkellä kohdeyritys ei kuitenkaan, käytännössä ollenkaan, käytä tunnuslukuja tukena johtamisessa, joten yrityksellä olisi monia mahdollisuuksia alkaa käyttää tilinpäätöksestä saatavia tietoja hyväkseen. Yksinkertaisin keino olisi asettaa yritykselle ohjearvot, joita se tavoittelee. Tilinpäätösanalyysit ja niihin pohjautuvat tunnusluvut antavat yritysjohdolle tukea suunnitteluun ja muuhun tarkkailuun. Niskasen ja Niskasen (2003, 14.) mukaan yritysjohto käyttää tilinpäätösinformaatiota päivittäin hyväkseen, tehdessään liiketoimintaan liittyviä päätöksiä, kuten investointi- ja rahoituspäätöksiä. Eri tunnusluvut kertovat johdolle tietoja monista eri näkökulmista. Esimerkiksi vakavaraisuudesta kertovat tunnusluvut auttavat johtoa ymmärtämään, voiko se esimerkiksi nostaa uusia lainoja, ilman että sen vakavaraisuus kärsii.

7.2 Luotettavuus

Opinnäytetyön luotettavuus perustuu luotettaviin lähteisiin ja siihen, että lähteenä on käytetty kohdeyrityksen virallisia tilinpäätösasiakirjoja, eli käytännössä virallisia tuloslaskelmia ja taseita. Tilinpäätösasiakirjat on oikaistu Yritystutkimus ry:n oppaan pohjalta, jota Niskanen ja Niskanen (2003) käyvät läpi teoksessaan.

Tunnuslukuanalyysiin tarvittavat tunnuslukujen laskemiset on tehty perustuen Yritystutkimus ry:n antamiin kaavoihin. Pääasiassa myös tulkintaan on käytetty Yritystutkimus ry:n antamia ohjearvoja, mutta joissain tapauksissa on käytetty myös Balance Consulting-sivuston (2017) antamia ohjearvoja, jos Yritystutkimus ei ole antanut omia ohjearvoja tunnusluvulle.

Toimiala-analyysin lähteenä toimii Finnvera Oyj:n (2017) tuottamat, toimialakohtaiset tilinpäätöstilastot. Teoriaosuus perustuu lähinnä kirjallisiin lähteisiin, sekä mahdollisiin lakeihin, jotta teoria on mahdollisimman kattavaa ja ajankohtaista. Esimerkiksi vuoden 2015 kirjanpitolakiuudistus on otettu työssä huomioon. Jot-

kut kirjat olivat jo selvästi vanhempia, mutta toisaalta asiat ei ole suuremmin muuttuneet aikojen saatossa.

7.3 Jatkotutkimus- ja kehittämisideat

Työn pohjalta voisi kehitellä monia jatkotutkimuksia liittyen tarkemmin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden ja tehokkuuden parantamiseen ja niihin liittyviin toimenpiteisiin. Esimerkiksi tarkempien strategioiden luomisen avulla kohdeyritys voisi ottaa tarkemmin tarkasteluunsa tunnusluvut ja sitä kautta taloudelliset tavoitteensa.

Kohdeyrityksen henkilöstömäärä vaikuttaa olevan nousussa ja tehokkuus sitä myötä on hieman laskenut. Yksi potentiaalinen tutkimus voisi olla Lean 5S -menetelmän hyödyntämiseen liittyvän kehittämismallin luominen kohdeyritykselle. Tämän avulla päästäisiin vaikuttamaan varsinkin henkilöstötehokkuuteen.

Lean 5S -menetelmä on Japanissa kehitetty viiden portaan malli työympäristön organisointiin ja työmenetelmien standardointiin keskittyvä menetelmä. Menetelmän avulla tavoitellaan työn tuottavuuden sekä työturvallisuuden parantamista. Tutkimuksen avulla kohdeyrityksessä voitaisiin tunnistaa paremmin hukkia ja poistaa tällaiset arvoa tuottamattomat toiminnot prosesseista. Lisäksi pystytään paremmin vaikuttamaan tuottavuuteen, järjestelmällisyyteen, laatuun, ajallaan toimittamiseen sekä työntekijöiden sitoutumiseen. Kokonaisuudessaan menetelmät auttavat parantamaan työn laatua ja työturvallisuutta. Koska menetelmä on hyvin konkreettinen, voisi se sopia hyvin kohdeyrityksen kaltaiselle yritykselle. (ARROW Engineering, 2016; Väisänen, 2013)

Käytännössä Lean 5S -menetelmä koostuu siis viidestä vaiheesta: sortteeraus, systematisointi, siivous, standardisointi sekä seuranta. Kehittämismallin avulla päästäisiin parantamaan kohdeyrityksen työympäristöä entistä tehokkaammaksi ja visuaalisesti miellyttävämmäksi. (ARROW Engineering, 2016.) Jotta työt voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaasti, on varmistettava, että prosessit on

huolellisesti suunnitellut ja tukirakenteet sekä työkalut ovat kunnossa. (Canon, 2016.)

Lähteet

- Canon. 2016. Kuinka lisätään organisaation tehokkuutta laadusta tinkimättä. Canon. https://www.canon.fi/business-bytes/articles/kuinka_lisataan_organisaation_tehokkuutta_laadusta_tinkimatta.aspx 8.12.2017
- Finnvera Oyj. 2017. Tilinpäätöstilastot. Finnvera Oyj. <http://www2.toimialaonline.fi/> 26.10.2017
- Ikäheimo, S. Laitinen, E. Laitinen, T. & Puttonen, V. 2014. Yrityksen taloushallinto tänään. Vaasa: Vaasan yritysinformaatio.
- Karikorpi, O. 2012. Raha ratkaisee. Helsinki: Tietosanoma Oy.
- Kinnunen, J. Laitinen, E. Laitinen, T. Leppiniemi, J. & Puttonen, V. 2005. Mitä on yrityksen taloushallinto?. Keuruu: KY-Palvelu OY.
- Kirjanpitolaki 1620/30.12.2015
- Koskela, M. & Rousu, A. 2009. Kansantalous tutuksi. Helsinki: WSOYpro Oy
- Leppiniemi, J. Kaisanlahti, T. 2016. Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätös. Helsinki: Talentum Pro.
- Lean-päivittäisjohtaminen. 2016. 5S-menetelmällä siisteyttä ja järjestystä tuotantotiloihin. ARROW Engineering. <https://blogi.arroweng.fi/5s-menetelmällä-siisteyttä-ja-järjestystä-tuotantotiloihin> 11.12.2017
- Niskanen, J. & Niskanen, M. 2003. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Osakeyhtiölaki 1622/30.12.2015
- Rekola-Nieminen, L. 2017. Kirjanpitolaki käytännössä. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Salmi, I. 2010. Mitä tilinpäätös kertoo?. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Salmi, I. & Rekola-Nieminen, L. 2004. Tilinpäätöksen rakentaminen ja tulkinta. Helsinki: Edita Prima
- Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Helsinki: Kauppakamari.
- Tilastokeskus. 2015. Suomen kansantalouden taantuma jatkuu, teollisuuden tuotanto edelleen laskusuunnassa. Tilastokeskus. http://www.stat.fi/til/ntp/2015/01/ntp_2015_01_2015-06-04_kat_001_fi.html 25.11.2017
- Tilastokeskus. 2017a. Inflaatio. Tilastokeskus. <http://findikaattori.fi/fi/1> 15.11.2017
- Tilastokeskus. 2017b. Hinnat ja kustannukset. Tilastokeskus. http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_hinnat.html 15.11.2017
- Tuomi-Sorjonen, P. & Kosonen, P. 2015. Tilikausi. Helsinki: Sanoma Pro.
- Väisänen, J. 2013. Viiden ässän kehitystyökalu. Six Sigma. <http://www.sixsigma.fi/fi/artikkelit/viiden-aessaen-kehitystyoevalu/> 13.12.2017
- Yritystutkimus ry. 2011. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Gaudamus.
- Yritystutkimus ry. 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Gaudamus
- Yrittäjät. 2015. Apua pienyrittäjille: Pääsääntöinen maksuehto jatkossa 30 päivää. Yrittäjät.

Haastattelurunko

1. Mitä asioita seuraat itse tilinpäätöksestä?
2. Mitä asioita pidät tärkeimpinä tilinpäätöstiedoista?
3. Käytetäänkö yrityksessä tunnuslukuja johdon apuna?
4. Seuraatko alan yleistä kehitystä, ja vertailetko lukuja?
5. Onko yrityksellä tavoitteita taloudellisesti?
6. Onko maksuajat pidentyneet vuosien saatossa ja millaisena maksuajat itse koetaan?

Kululajikohtaisen tuloslaskelman kaava (Yritystutkimus ry)**LIIKEVAIHTO**

Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) / vähennys (-)

Valmistus omaan käyttöön (+)

Liiketoiminnan muut tuotot

Materiaalit ja palvelut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Ostot tilikauden aikana

Varastojen lisäys (-) / vähennys (+)

Ulkopuoliset palvelut

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot

Henkilösivukulut

Eläkekulut

Muut henkilösivukulut

Poistot ja arvonalennukset

Suunnitelman mukaiset poistot

Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä

Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

Liiketoiminnan muut kulut

LIIKEVOITTO (-TAPPIO)

Rahoitustuotot ja -kulut

Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä

Tuotot osuuksista omistusyhteyksyrityksissä

Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista

Saman konsernin yrityksiltä

Muilta

Muut korko- ja rahoitustuotot

Saman konsernin yrityksiltä

Muilta

Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista

Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Saman konsernin yrityksiltä

Muille

VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA

Tilinpäätössiirrot

Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)

Verotusperusteisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)

Konserniavustus

Tuloverot

Tilikauden verot

Laskennalliset verot

Muut välittömät verot

TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)

Taseen kaava (Yritystutkimus ry)**Vastaavaa
PYSYVÄT
VASTAAVAT
Aineettomat hyödyk-
keet**

Kehittämismenot
Aineettomat oikeudet
Liikearvo
Muut aineettomat hyödykkeet
Ennakkomaksut

**Aineelliset hyödyk-
keet**

Maa- ja vesialueet
Omistettut
Vuokraoikeudet
Rakennukset ja rakennelmat
Omistettut
Vuokraoikeudet
Koneet ja kalusto
Muut aineelliset hyödykkeet
Ennakkomaksut ja
keskeneräiset hankinnat

Sijoitukset

Osuudet saman konsernin
yrityksissä
Saamiset saman konsernin
yrityksissä
Osuudet omistusyhteys-
yrityksissä
Saamiset omistusyhteys-
yrityksiltä
Muut osakkeet ja osuudet
Muut saamiset

VAIHTUVAT VASTAAVAT**Vaihto-omaisuus**

Aineet ja tarvikkeet
Keskeneräiset tuotteet
Valmiit tuotteet / Tavarat
Muu vaihto-omaisuus
Ennakkomaksut

Saamiset**Pitkäaikaiset**

Myyntisaamiset
Saamiset saman konsernin
yrityksiltä
Saamiset omistusyhteys-
yrityksiltä
Lainasaamiset
Muut saamiset
Maksamattomat osakkeet/
osuudet
Siirtosaamiset

Lyhytaikaiset

Myyntisaamiset
Saamiset saman konsernin
yrityksiltä
Saamiset omistusyhteys-
yrityksiltä
Lainasaamiset
Muut saamiset
Maksamattomat osakkeet/
osuudet
Siirtosaamiset

Rahoitusarvopaperit

Osuudet saman konsernin yrityksissä
Muut osakkeet ja osuudet
Muut arvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset**Vastaavat yhteen-
sä**

Vastattavaa

OMA PÄÄOMA

Osake-, osuus- tai muu

vastaava pääoma

Ylikurssirahasto

Arvonkorotusrahasto

Muut rahastot

Sij. vapaan oman pääoman rahasto

Vararahasto

Yhtiöjärj./ Sääntöjen muk. rahastot

Käyvän arvon rahasto

Muut rahastot

Edellisten tilikausien voitto (tappio)

Tilikauden voitto (tappio)

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Poistoero

Verotuserusteiset varaukset

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset

Verovaraukset

Muut pakolliset varaukset

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Pääomalainat

Joukkovelkakirjalainat

Vaihtovelkakirjalainat

Lainat rahoituslaitoksilta

Takaisinmaksut tev-laitoksilta

Saadut ennakot

Ostovelat

Rahoitusvekselit

Velat saman konsernin yrityksille

Velat omistusyhteisyriksille

Laskennalliset verovelat

Muut velat

Lyhytaikainen

Pääomalainat

Joukkovelkakirjalainat

Vaihtovelkakirjalainat

Lainat rahoituslaitoksilta

Takaisinmaksut tev-laitoksilta

Saadut ennakot

Ostovelat

Rahoitusvekselit

Velat saman konsernin yrityksille

Velat omistusyhteisyriksille

Laskennalliset verovelat

Muut velat

Vastattavaa yhteensä

Kululajikohtaisen tuloslaskelman tilinpäätösanalyysi (Yritystutkimus ry)

LIKEVAIHTO

Liiketoiminnan muut tuotot

LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT YHTEENSÄ

Aine- ja tarvikekäyttö
 Ulkopuoliset palvelut
 Henkilöstökulut
 Laskennallinen palkkakorjaus
 Liiketoiminnan muut kulut
 Valmisteveraston lisäys/ vähennys

KÄYTTÖKATE

Suunnitelman mukaiset poistot
 Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä
 Vaihdevien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

LIKETULOS

Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista
 Muut korko- ja rahoitustuotot
 Korkokulut ja muut rahoituskulut
 Kurssierot
 Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset
 Välittömät verot

NETTOTULOS

Satunnaiset tuotot
 Satunnaiset kulut

KOKONAISTULOS

Poistoeron lisäys/ vähennys
 Vapaaehtoisten varausten lisäys/ vähennys
 Laskennallinen palkkakorjaus
 Käyvän arvon muutokset
 Muut tuloksen oikaisut

TILIKAUDEN TULOS

Taseen tilinpäätösanalyysi (Yritystutkimus ry)**PYSYVÄT VASTAAVAT**

Kehittämismenot
 Liikearvo
 Muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet yhteensä

Maa- ja vesialueet
 Rakennukset ja rakennelmat
 Koneet ja kalusto
 Muut aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

Sisäiset osakkeet ja osuudet
 Muut osakkeet ja osuudet
 Sisäiset saamiset
 Muut saamiset ja sijoitukset

Sijoitukset ja pitkäaik. saamiset yht.**Leasingomaisuus****VAIHTUVAT VASTAAVAT**

Aineet ja tarvikkeet
 Keskeneneräiset tuotteet
 Valmiit tuotteet
 Muu vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus yhteensä

Myyntisaamiset
 Sisäiset myyntisaamiset
 Muut sisäiset saamiset
 Muut saamiset

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä**Rahat ja rahoitusarvopaperit****Vastaavaa yhteensä****OMA PÄÄOMA**

Osake- tai muu peruspääoma
 Ylikurssi-, vara- ja arvonorot.rahasto
 Käyvän arvon rahasto
 Muut rahastot
 Kertyneet voittovarot
 Tilikauden tulos
 Pääomalainat

Taseen oma pääoma yhteensä

Poistoero
 Vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja varaukset yhteensä**Oman pääoman oikaisut****Oikaistu oma pääoma yhteensä****VIERAS PÄÄOMA**

Pääomalainat
 Lainat rahoituslaitoksilta
 Eläkelainat
 Saadut ennakot
 Sisäiset velat
 Muut pitkäaikaiset velat

Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä**Laskennallinen verovelka****Pakolliset varaukset****Leasingvastuut**

Korolliset lyhytaikaiset velat
 Saadut ennakot
 Ostovelat
 Sisäiset ostovelat
 Muut sisäiset korolliset velat
 Muut sisäiset korottomat velat
 Muut korottomat lyhytaikaiset velat

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä**Oikaistu vieras pääoma yhteensä****Vastattavaa yhteensä**